

Referatsaker

1. Protokoller fra Kirkerådet 17.-18.09.09 og 15.11.09
2. Referat fra KISP-møte 22.-23. september 2009
3. Protokoll fra møte i KUIs prosjektkomité 23.11.2009 og 21.09.09
4. Protokoll fra møte i Kontaktgruppa mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke 09.11.09 (u.off.)
5. Referater fra møter i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) 14. september 2009 og 3. desember 2009
6. Protokoll fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn (STL) 24.11.2009
7. Referat fra møte i Nådens fellesskap 12.10.2009
8. Referat fra møte i LVFs Nasjonalkomité 7. desember 2009

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

Godkjent av rådet 1. oktober.

Protokoll Kirkerådet (KR)

17.-18.09.2009

Kirkens hus

Til stede:

Berit Hagen Agøy
Jorund Andersen
Nils-Tore Andersen
Petter N. Dille
Terje Fonk
Arne Backer Grønningsæter
Ingrid Jåma (fung. leder SKR)
Lars Erlend Kielland

Svein Arne Lindø
Svein Malmbekk
Ingunn Rinde
Kjersti T. Rogne
Olav Skjevesland
Harald Nyeggen Sommer
Tone Synnøve Øygard Steinkopf
Anne L. Tveter

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:

Harald Nyeggen Sommer under sakene KR 42, 43, 46, 52 og 54/09
Arne Backer Grønningsæter under sakene KR 45, 48 og 55/09
Olav Skjevesland og Svein Arne Lindø under sak KR 46/09

Forfall:

Johanne M. Ressem og vara Inga Karlsen

Til stede fra sekretariatet:

Jens-Petter Johnsen
Gerd Karin Røsæg
Kristine Aksøy
Øyvind Duesund
Trude Evenshaug
Vibeke Fjeld
Sven Thore Kloster
Kjersti Kolbjørnsrud

Vidar Kristensen
Svein M. Køhn
Randi Langkaas
Øyvind Meling
Synnøve Hinnaland Stendal
Olav Fykse Tveit
Sissel Vartdal
Paul Erik Wirgenes

Konsulentene var primært til stede under behandling av egne saker.

Møtet ble ledet av Nils-Tore Andersen, og som vanlig fulgte en ordningen med en saksordfører for hver sak. Det var ingen merknader til innkallingen. Møtet startet med andakt og leders tale.

Til or. sak KR 43.5/09 holdt avdelingsleder Ole Inge Bekkelund en kort orientering om rapporten *IKT-strategi for Den norske kirke 2009-2014*.

Saksliste

Saksnr.	Arkivsak	Sakstittel
042/09	09/186	Referatsaker
043/09	09/188	Orienteringssaker
044/09	09/59	Kirkemøtet 2009. Program og saksliste
045/09	09/63	Kirkemøtet 2009. Valg og oppnevninger
046/09	07/26	Plan for trosopplæring (2. gangs behandling)
047/09	09/153	Myndig tru - mangfoldige felleskap. Kyrkje med aldersgruppa 18-30 år (2. gangs behandling)
048/09	06/184	Innvandrere og menighetene (2. gangs behandling)
049/09	09/136	Regler for valg av Kirkeråd (2. gangs behandling)
050/09	09/130	Styrking av funksjonen som Bispemøtets preses
051/09	05/527	Oppnevning av representant til Landsstyret i Kirkens Familievern
052/09	05/392	Høring: Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse
053/09	09/51	Likeverd, inkludering og tilrettelegging. Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning
054/09	07/235	Kriterier for tildeling av midler til trosopplæring i Døveprostiet
055/09	05/496	Oppnevning av ankeinstans for Evalueringsnemnda
056/09	09/187	Eventuelt – Ekstraordinært møte i Kirkerådet

KR 042/09 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i MKR, 13.-14.05.09
2. Protokoll fra møte i SKR, 13.-14.05.09
3. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 24.-25.03.09
4. Referat fra møte i Fagutvalg i diakoni 03.06.09
5. Protokoll fra rådsmøte i Norges Kristne Råd, 10.06.09
6. Protokoll fra Bispemøtet, 24.-25.06.09
7. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2009
8. Referat fra SMM fellessamling 10.-11.06.09

KR-042/09 Vedtak:

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

KR 043/09 Orienteringssaker

1. Årsrapport 2008 Opplysningsvesenets fond
2. Oversendelse av vedtak i sak SKR 26/09 Det samiske språkets rettsvern i Den norske kirke, kopi av brev av 05.06.09
3. Høringsuttalelse. Forslag til endringer i midlertidig forskrift 24. februar 2005 nr 165 (MUF-forskriften) - fornyet vurdering med sikte på varig opphold, 15.06.09
4. Orienteringer fra Bispemøtet, MKR, SKR og KR (muntlig)
5. IKT-strategi for Den norske kirke 2009-2014, rapport 02.07.09
6. Høringsuttalelse. Farskapsutvalgets forslag til endringer i barnelovens kapitler om foreldreskap - NOU 2009: 5 Farskap og annen morskap, 14.08.09
7. Eventuell flytting av hele eller deler av OVF ut av Oslo, notat fra OVF 17.08.09
8. Rapport fra Sjømannskirkens 52. generalforsamling, 26.-28.06.09, fra Berit Hagen Agøy
9. Religiøst mangfold og militær enhet? Geistlig betjening og etikkopplæring i et pluralistisk forsvar, KR's høringssvar, 31.08.09
10. Orientering om kirkevalget 2009
11. Orientering om nytt medlemsregister for Den norske kirke

KR-043/09 Vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering med de synspunkter som fremkom i samtalen.

Under sak KR 43.4/09 ble det orientert muntlig om følgende:

Orientering fra Kirkerådets sekretariat:

- Kirkevalget, gudstjenestereformen og trosopplæring
- Kultur og kirke; møte med KKD og Kulturrådet 16.9.
- Klimaseilas i forbindelse med klimatoppmøtet i København i desember får sterkt fokus fra Dnks ledelse
- Kirkelig komité etablert i forbindelse med Grunnlovens 200-årsjubileum i 2014
- Pilegrimsarbeidet; nasjonalt utvalg. Organisering under vurdering
- Rettsaken mellom staten og KA (tomtefestesaken)
- Utlysning av stilling som generalsekretær i MKR
- Honorar for KR's medlemmer

Orientering fra Mellomkirkelig råd:

- Valget av Olav Fykse Tveit til generalsekretær i KV
- KEKs generalforsamling juli 2009 med tema "Ett håp i Kristus"
- Forberedelse av LVFs generalforsamling sommer 2010
- MKRs septembermøte med besøk av biskop Thomas fra Egypt
- Interreligiøs felleserklæring mot vold i familien og nære relasjoner
- Forberedelse av sak om luthersk kirkeforståelse

Orientering fra Samisk kirkeråd:

- Det samiske språks rettsvern i Den norske kirke
- Plan for samisk kirkeliv

Orientering fra Bispemøtet:

- Bispemøtet i juni: Workshop rundt gudstjenestereformen
- Saker til Bispemøtet i oktober: diakonatsaken, samlivskomiteé, preses-saken, vigsling av Erling J. Pettersen 8.11.
- Leder møte i Porvoofellesskapet 13.10.
- Ny sekretær for Bispemøtet: Hege Flo Øfstaas

KR-044/09 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar den foreløpige programskissen for Kirkemøtet 2009 og ber sekretariatet arbeide videre med planleggingen av Kirkemøtet ut fra de føringer som fremkom i møtet.
2. Kirkerådet vedtar følgende saksliste for Kirkemøtet 2009:

KM 01/09 Innstilling fra protokollkomiteen
KM 02/09 Valg og oppnevninger
KM 03/09 Orienteringssaker

1. Foreløpig rapport fra høringsvar i tilknytning til Reform av kirkens gudstjenesteliv
2. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2009
3. Protokoll fra Bispemøtet 2009
4. Årsmelding for Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2008
5. Årsmelding for Døvekirkenes fellesråd 2008
6. Årsmelding for De sentralkirkelige råd 2008
7. IKT-strategi for Den norske kirke 2009-2014
8. Orientering om kirkevalget 2009
9. Rapport fra KEKs generalforsamling, Lyon, juli 2009

KM 04/09 Plan for trosopplæring
KM 05/09 Myndig tru – mangfoldige fellesskap. Kyrkje med aldersgruppa 18-30 år
KM 06/09 Regler for valg av Kirkeråd
KM 07/09 Innvandrere og menighetene
KM 08/09 Styrking av funksjonen som Bispemøtets preses

KR-045/09 Vedtak:

1. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å velge dirigentskap og komitéledere i tråd med foreliggende saksdokument.
2. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtets valgkomité å legge følgende kandidater til grunn for utarbeidelse av forslag til nominasjonskomité 2010 – 2011:

Medlem

Jorund Andersen, Agder og Telemark
Nils-Tore Andersen, Borg
Petter Dahle, Møre
Jørn Fevang, Tunsberg
Solveig M.M. Liland, Nord-Hålogaland

Varamedlem

Marit Tingelstad, Hamar
Knut Lundby, Oslo
Svein Malmbekk, [Sør-Hålogaland]
Sverre Krutnes, Sør-Hålogaland
Tove Kyllingstad, Stavanger

KR 046/09 Plan for trosopplæring (2. gangs behandling)

Kirkerådets behandling:

Tone Synnøve Ø. Steinkopf fremmet forslag om følgende tilføyelse i planen på s. 36: Kantor eller kirkemusiker er gjennom sitt kirkemusikalske arbeid en ressurs i trosopplæringen.

Vedtatt mot en stemme.

Ingunn Rinde fremmet forslag om at eksempel på lokal plan "Smått er godt" tas inn, i tillegg til eksempel "Størst av alt - trosopplæring i Bakkeby menighet".

Enstemmig vedtatt.

Det ble fremmet forslag om at vedleggene også gjøres til gjenstand for vedtak på Kirkemøtet.

Enstemmig vedtatt.

KR-046/09 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar Plan for trosopplæring i Den norske kirke med de endringer som fremkom i møtet.
2. **Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:**
Kirkemøtet vedtar Plan for trosopplæring i Den norske kirke. Planen gjøres gjeldende fra 01.01.10.

KR 047/09

**Myndig tru - mangfaldige felleskap. Kyrkje med
aldersgruppa 18-30 år (2. gangs behandling)**

Kirkerådets behandling:

Berit Hagen Agøy fremmet forslag om tillegg, slik at håpsdimensjonen og kristne verdiers relevans i møte med globale utfordringer som miljø- og fattigdomsproblematikk innarbeides. Det overlates til administrasjonen å innarbeide dette.

Harald Nyeggen Sommer fremmet forslag om nytt pkt. 4 og 5:

Kirkemøtet ber Kirkerådet i samarbeid med bispedømmeråd/menighetene stimulere til et større erfaringsgrunnlag som kan systemiseres og danne grunnlag for en strategi for hvordan Den norske kirke i større grad kan nå denne aldersgruppen.

Kirkemøtet ber om å få saken tilbake som en strategisak innen tre år.

Begge forslagene ble enstemmig vedtatt.

KR-047/09 Vedtak:

Kyrkjerådet rår Kyrkjemøtet til å gjera følgjande vedtak:

1. Kyrkjemøtet ser at det er eit behov for å stimulera til lokal og nasjonal refleksjon om korleis kyrkja kan vidareutvikla og fornya sitt arbeid med denne aldersgruppa. Satsing på denne aldersgruppa er avgjerande for folkekyrkjas framtid.

2. Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådets sekretariat om å vidareutvikla "Myndig tru, mangfaldige fellesskap" til eit ressurshefte som gjerast tilgjengeleg for alle kyrkjelydane i Den norske kyrkja og organisasjonane, og vil gi følgjande kommentarar: ...

3. Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådets sekretariat innarbeida følgjande punkt i visjonsdokumentet under satsingsområdet "Kyrkje for 18-30":

"Aldersgruppa 18-30 skal erfare at kyrkja er relevant, livsnær og tilgjengeleg for unge menneske gjennom relasjonsbygging og gode fellesskap, slik at den unge får ei livsrytme som er ramma inn av ord og sakrament."

4. Kyrkjemøtet ber Kyrkjerådet i samråd med bispedømmeråda/kyrkjelydane om å stimulera til eit større erfaringsgrunnlag som kan systemiserast og danne grunnlag for ein strategi for korleis Den norske kyrkja i større grad kan vera kyrkje for og med denne aldersgruppa.

5. Kyrkjemøtet ber om å få saka tilbake som ei strategisak innan tre år.

KR 048/09 Innvandrere og menighetene (2. gangs behandling)

KR-048/09 Vedtak:

Kirkerådet gir KR/AU fullmakt til å utarbeide forslag til vedtak til Kirkemøtet.

KR 049/09 Regler for valg av Kirkeråd (2. gangs behandling)

Kirkerådets behandling:

Terje Fonk fremmet forslag om å stryke § 4.1 første ledd, siste setning (*Dessuten skal...*)
Vedtatt mot en stemme.

Terje Fonk fremmet forslag om å stryke § 3.6 og 3.7.
Enstemmig vedtatt.

Nils-Tore Andersen fremmet forslag om å endre pkt. B til:
Leder av Kirkerådet velges blant Kirkemøtets leke medlemmer.
Vedtatt mot tre stemmer.

KR-049/09 Vedtak:

1. Kirkerådet ber administrasjonen før KM-behandling å foreta nødvendige justeringer i regelverket som følge av de vedtak rådet fattet.
2. **Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:**

A. Regler for valg av Kirkeråd

Kirkemøtet går inn for at valg av Kirkeråd skal foregå i 5 valgrunder, der de ulike kategorier medlemmer velges i egne valgomganger etter følgende ordning:

1. Leder av Kirkerådet
2. Lek kirkelig tilsatt
3. Geistlige medlemmer – 4 medlemmer
4. Leke medlemmer fra de resterende bispedømmeråd som ikke er representert i de foregående valgomganger
5. De resterende 3 leke medlemmer velges blant alle bispedømmerådene som ikke allerede er representert med 2 medlemmer.

Bestemmelsene i de særskilte regler for valg av Kirkeråd i 2009 §§ 4-1; 5-5 og 5-6 endres i samsvar med dette for valget i 2010.

Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 25 siste ledd følgende endringer i de særskilte regler for valg av Kirkeråd i 2009 for valget i 2010:

§ 4-1 skal lyde:

Nominasjonskomiteen setter opp fem lister med henholdsvis forslag til kandidater til leder av Kirkerådet, 3 kandidater som er leke kirkelig tilsatte, 9 kandidater som er prester og 21 kandidater som er leke medlemmer.

Kandidatene føres opp på listene i prioritert rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, adresse, stilling og alder og *bispedømme* og ev. andre opplysninger om kandidatene.

Valg av representanter fra bispedømmerådene på henholdsvis lek kirkelig tilsatt, prest og leke medlemmer

§ 5-5 skal lyde:

*Deretter velges representant fra de lek kirkelig tilsatte. [Dersom lek kirkelig tilsatt er valgt som leder faller den valgomgangen bort.]**

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av 4 prester. [Dersom en prest er valgt som leder, velges 3 prester.] Hvis leder og lek kirkelig tilsatt representerer samme bispedømme, kan det ikke velges prest fra dette bispedømmet. Valglisten justeres i forhold til dette.*

Deretter velges 5 til 7 leke medlemmer, en fra hver av de bispedømmene som ikke er representert i Kirkerådet etter de tre første valgomgangene. Valglisten justeres i forhold til resultatet av de foregående valgomgangene, og listen skal inneholde 3 leke kandidater fra hvert bispedømmeråd.

Deretter velges de resterende 1-3 leke medlemmer blant alle bispedømmerådene. Det skal være 3 nominerte fra de bispedømmene som hittil ikke har lek representasjon, og 2 nominerte fra bispedømmer som har lek representasjon.

Kirkemøtets medlemmer skal avgi det antall stemmer i de ulike valgomgangene som tilsvarer det antall medlemmer som skal velges.

§ 5-6 utgår

B. Valg av leder til Kirkeråd

Leder av Kirkerådet velges blant Kirkemøtets leke medlemmer.

* Setningene i klammer bortfaller som konsekvens av pkt. B i vedtaket.

Kirkerådets behandling:

Arne Backer Grønningsæter fremmet følgende forslag:

- Endring i pkt. 1: Kirkemøtet mener det er behov for å styrke rollen som preses og ser positivt på at dette gjøres gjennom opprettelse av et tolvte bispeembete.
Enstemmig vedtatt.
- Endring i opprinnelig pkt. 3: modell i stedet for overgangsmodell
Vedtatt mot to stemmer.
- Nytt pkt. i opprinnelig pkt. 3d): Preses velges eller utnevnes etter en nominasjonsprosess hvor biskopene og tilsynsområdet har fått uttale seg.
Valgbarhetskriteriene for preses er de samme som ved ordinært valg/utnevning av biskop.

Med utgangspunkt i Grønningsæters forslag ble det ble stemt over følgende alternativer i pkt. 3d):

- Biskopene nominerer en kandidat blant sittende biskoper *eller* Biskopene nominerer en kandidat blant sittende biskoper eller en annen kandidat utenfor Bispemøtet:
Det første alternativet ble vedtatt med leders dobbeltstemme.

- Nominasjon av en eller flere kandidater:

Det ble vedtatt mot to stemmer å kun nominere én kandidat.

- Forslaget sendes til uttalelse til tilsynsområdet og Kirkerådet før preses utnevnes:
Enstemmig vedtatt.

Dette gir følgende pkt. d):

d) biskopene nominerer én kandidat blant sittende biskoper. Forslaget sendes til uttalelse til tilsynsområdet og Kirkerådet før preses utnevnes.

Det ble stemt over de resterende deler av pkt. 3:

pkt. a) enstemmig vedtatt

pkt b) vedtatt mot to stemmer

pkt. c) vedtatt mot en stemme

pkt. e) enstemmig vedtatt

pkt. f) enstemmig vedtatt

I tillegg ble det stemt over nytt pkt. g): Domkirker for preses er Oslo domkirke og Nidarosdomen.

Forslaget falt mot fire stemmer.

Arne Backer Grønningsæter fremmet forslag om å bytte rekkefølge på pkt. 2 og 3:
Vedtatt mot to stemmer.

KR-050/09 Vedtak:

1. Kirkerådet gir KR/AU fullmakt til å foreta mindre justeringer og trekke inn supplerende momenter på bakgrunn av BMs behandling av saken primo oktober, før saken oversendes til KM.

2. **Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:**
 1. Kirkemøtet mener det er behov for å styrke rollen som preses og ser positivt på at dette kan gjøres gjennom opprettelse av et tolvte bispeembete.

 2. Kirkemøtet anbefaler at en i denne fasen (jf. pkt. 3) velger en modell som innebærer at:
 - a. arbeidssted og kontor for preses legges til Oslo i en samlokalisering i Kirkens Hus.
 - b. tjenestebolig lokaliseres til Oslo.
 - c. tjenestestedistrikt og tilsynsområde for preses blir feltprestkorps.
 - d. biskopene nominerer én kandidat blant sittende biskoper. Forslaget sendes til uttalelse til tilsynsområdet og Kirkerådet før preses utnevnes.
 - e. preses utnevnes for en begrenset funksjonsperiode som sees i sammenheng med framtidig struktur for Den norske kirke og ordning for valg/utnevning av biskop.
 - f. når preses er utnevnt, nomineres og utnevnes ny biskop i det bispedømmet preses er hentet fra.

 3. Kirkemøtet anser at det er behov for å se nærmere på den rolle og de oppgaver preses skal ha i en framtidig kirkeordning, slik at presesfunksjonen kan utformes på en tjenlig måte i en ny struktur for Den norske kirke, både med hensyn til lederstruktur og valgordninger. Kirkemøtet mener det også er behov for å arbeide videre med en del prinsipielle, teologiske og økumeniske spørsmål før det etableres nye varige ordninger for presesembete /ledende biskop.

Hele forslag til vedtak ble vedtatt med tretten mot en stemme. 14 stemmeberettigede.

Protokolltilførsel fra Petter N. Dille til vedtaks pkt. 2 b) og c):

Å ta stilling til en praktisk-administrativ modell for preses er vanskelig uten å ha et tydelig sideblikk til den bredere horisont som mange har pekt på må tas inn. Det er mulig allerede nå. Praktiske forhold bør ikke være utslagsgivende i en slik sak. Samtidig er det av betydning å få prøvd i praksis et tjenesteområde rundt Nidarosdomen som fastsettes som geografisk tjenstedistrikt for preses. Preses bør ha Trondheim som bosted. Ved dette vil Nidarosdomen fremstå som preses' domkirke. Dette vil gi en særlig mulighet for

videreføring av både historiske og symbolmessige forhold for vår folkekirke og være av betydning i økumenisk sammenheng.

Protokolltilførsel fra Harald Nyeggen Sommer til vedtaks pkt. 2 d):

Jeg mener at Kirkemøtet, subsidiært Kirkerådet, bør utpeke preses etter en nominasjonsprosess hvor biskopene og tilsynsområdet har fått uttale seg. Valgbarhetskriteriene for ny preses er de samme som ved de ordinære valg/utpeking av biskop.

**KR 051/09 Oppnevning av representant til Landsstyret i
Kirkens Familievern**

KR-051/09 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner Olav Molven som Kirkerådets representant i Landsstyret for Kirkens Familievern i perioden 2009-2013. Jan Rune Fagermoen oppnevnes som vararepresentant for samme periode.

**KR 052/09 Høring: Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom,
demokratisk deltagelse og innflytelse**

Kirkerådets behandling:

Jorund Andersen fremmet forslag om å stryke pkt. 2d) om stemmerett for 16-åringer i forslag til høringsuttalelse.
Vedtatt mot fem stemmer.

KR-052/09 Vedtak:

Kirkerådet vedtar den vedlagte høringsuttalelsen med de merknader som fremkom i møtet.

Høringsuttalelsen er vedlagt bak i protokollen.

KR 053/09 Likeverd, inkludering og tilrettelegging. Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning

KR-053/09 Vedtak:

Saken sendes tilbake til Kirkerådets administrasjon. Kirkerådet ber om å få saken tilbake til sitt ekstraordinære møte 15. november.

KR 054/09 Kriterier for tildeling av midler til trosopplæring i Døveprostiet

KR-054/09 Vedtak:

Kirkerådet legger følgende kriterier til grunn for å fastsette tildeling av trosopplæringsmidler til Døveprostiet:

- 1 Styrket bemanning slik at hvert distrikt har kateket.
- 2 Styrket bemanning til nasjonal koordinering av trosopplæringen i Døveprostiet.
- 3 Ressurser til metode- og materiellutvikling.
- 4 Ressurser til medarbeidere til for eksempel leirarbeid.

KR 055/09 Oppnevning av ankeinstans for Evalueringsnemnda

KR-055/09 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner Kirkerådets arbeidsutvalg (4 personer) som ankeinstans for Evalueringsnemnda. Geir Hellemo (PTS) oppnevnes som faglig konsultativt medlem uten stemmerett, med Hans Austnaberg (MHS) som vara. Oppnevningen gjelder ut 2010.

Kirkerådets leder velges som leder av ankeinstansen.

KR 056/09

Ekstraordinært møte i Kirkerådet

Ekstraordinært møte i Kirkerådet ble berammet til 15. november kl. 18 i Tønsberg.

Vedlegg KR 52/09 Høring: Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse

Kirkerådets høringsuttalelse

Kirkerådet har mottatt invitasjon til å uttale seg om utredningen: *Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltagelse og innflytelse*. Hva som må til for å sikre et godt fritidsmiljø, samt hvordan de unges demokrati kan ivaretas tilstrekkelig, er to anliggender Kirkerådet deler med de kommunale og nasjonale myndigheter. Den norske kirke har vært og er en viktig aktør i mange unges fritidsmiljø, og har siden 1993 hatt en økt satsning på ungdomsdemokrati innad i Den norske kirkes styringsorganer.

Den norske kirkes historie og rolle på unges fritidsfelt

Den norske kirke har vært en viktig deltaker i utformingen av en moderne fellesnorsk fritidskultur, helt siden fritiden ble aktualisert gjennom innføringen av åttetimersdagen i 1919, i følge Hodnes bok om kirke og fritid. Dette har skjedd både i regi av kristne barne- og ungdomsorganisasjoner med tilknytning til Den norske kirke og menighetenes lokale barne- og ungdomsarbeid. De senere år har dette arbeidet også hatt fokus i sentralkirkelige fora.

I likhet med utviklingen i synet på fritid, har kirkens rolle på fritidsarenaen endret seg over årene og preget samfunnet på forskjellige måter. Hovedaspektet har imidlertid alltid vært møtet med barn og unge i lokalmiljøet. I dag er antallet barn og unge under 18 år som er medlemmer i Den norske kirke anslått til 806 000. Flere av disse har tilknytning til kristne organisasjoner, noe kapittelet om barn og unges fritidsarenaer i NOU 2001:6 *Oppvekst med prislapp*, trekker fram: "Kirkelige organisasjoner tilbyr barn og unge et bredt spekter av aktiviteter – (...) Omkring 95.000 medlemmer er involvert i kirkelig arbeid og selv om en økende andel av barn født og/eller oppvokst i Norge tilhører en annen religion står kristenliv fortsatt sentralt i mange unges liv" (NOU 2001:6 kap 10.10)

Møtet mellom kirke og unge har skjedd både i fritid og i skolesammenhenger. I de siste årene har kirke- skolesamarbeidet endret seg i takt med det flerkulturelle samfunn, noe som har ført til en styrking av kirkens rolle i fritiden. Et viktig møte med unge skjer gjennom konfirmasjonen, der tall fra 2005 fram-til 2008 viser at rundt 42 000 unge hvert år har valgt kirkelig konfirmasjon. I tillegg pågår arbeidet med Trosopplæringsreformen. Denne omfatter alle menigheter i Den norske kirke og innebærer at alle døpte i alderen 0-18 år skal få et systematisk og sammenhengene trosopplæringsstilbud i sin lokale menighet. I tillegg har det de siste årene vært arbeidet med en satsing på aldersgruppen 18-30. Den norske kirke har gjennom mange år hatt spesielt fokus på å være en åpen og inkluderende kirke for alle, uansett funksjonsnivå, og å være et sted for møte mellom mennesker uavhengig av sosial bakgrunn, etnisk opprinnelse og andre faktorer som er med på å skape skillelinjer i samfunnet. Kirkens diakonale fokus er en viktig faktor i dette arbeidet

Kommentarer til Del I – Ungdoms fritidsmiljø

1. Om synet på fritid

Utredningens del I *Ungdoms fritidsmiljø* retter seg i hovedsak mot kommunale tiltak som fritidsklubber, kulturskoler og andre kommunale tilbud. For behandlingen av

frivillige organisasjoner og idrettsorganisasjoner vises det til NOU2006:13 *Fritid med mening*. Organisasjoner og andre aktører trekkes imidlertid inn i utredningens kapittel 2, der det legges et grunnlag for synet på fritiden og hva denne inneholder. Dette grunnsynet må være dekkende for realitetene, og i den forbindelse har Kirkerådet følgende innspill:

a) Religionsutøvelse som naturlig del av fritiden

Den norske kirke har lang erfaring med å møte unge både gjennom aktiviteter og ved å være et sted der åndelige behov blir ivaretatt. Dette skjer i lokalmenigheten, i regi av menighetens eget arbeid eller i regi av kristne barne- og ungdomsorganisasjoner denne samarbeider med. Religionsutøvelse og deltakelse i tilbud i regi av trossamfunn utgjør en vesentlig del av mange barn og unges fritid, noe som mangler i utredningens redegjørelse om fritiden. Denne virkeligheten er heller ikke reflektert i NOU 2006:13. Kirkerådet ser behov for at religionsutøvelse må tydeliggjøres som en naturlig dimensjon av fritiden.

Selve utredningen tar ikke sikte på å fremheve noen organisasjoner, men det dannes et bilde av de forskjellige aktørene og aktivitetene fritiden inneholder. Religiøse aktører trekkes inn i en viss grad, og kan forstås som inkludert der kulturelle forhold drøftes. Som selvstendig komponent er religion og religionsutøvelse i fritiden fraværende. For et land der nær 90 % har en tilknytning til et religions- eller trossamfunn, og for en folkekirke med tydelig rot i det norske lokalmiljøet, er det viktig at grunnsynet på fritid fra kommunalt og nasjonalt hold selvsagt inkluderer religion og religionsutøvelse.

b) Fritid og hvile

Innledningsvis i utredningen nevnes arbeiderbevegelsens syn på fritiden, som en tid for hvile og restitusjon - både fysisk og psykisk. I utredningen videre er dette perspektivet fraværende, og fritid er i stor grad synonymt med aktiviteter. Dette er forståelig med tanke på aktivitetstiltakene utredningen retter seg mot. Samtidig vil Kirkerådet understreke at unges behov for hvile og restitusjon fortsatt er viktig. Kirken er en arena i unges hverdag, gjennom aktiviteter som befinner seg i konkurranse med andre aktører, men også ved å tilby et sted for ro, hvile og ettertanke. I en tid hvor stadig flere unge blir utbrente, vil Kirkerådet fremheve viktigheten av at hvile og restitusjon også får plass i synet kommunale myndigheter har på fritiden.

2. Om behovet for en ny norsk ungdoms- og fritidslov

Kapittel 3 drøfter behovet for en ny norsk ungdomslov. Kirkerådet ser at en ny lov på dette feltet vil kunne øke den kommunale satsningen. Kirkerådets støtter Ungdomslovsalliansens anliggende der de krever en lov som sikrer forutsigbare tilbud og rettigheter, samtidig som den styrker ungdoms deltakelse og gjennomslagskraft (kap3 s. 35). Kirkerådet er imidlertid enig i ekspertgruppens konklusjon om at lovgivningen på området vurderes som tilstrekkelig, og videre at økt lovhjemlet statlig styring på fritidssektoren vil være ugunstig i det lange løp for reell ungdomsdeltakelse og påvirkning. Kirkerådet gir sin tilslutning til at det ikke er antall lover som må økes, men først og fremst mengden informasjon om de som allerede eksisterer. Kirkerådet forutsetter at ansvaret for å øke oppmerksomheten på dette får høy statlig prioritering på bakgrunn av denne utredningen.

I tillegg vil Kirkerådet understreke Ungdomslovsalliansens viktige poeng der de fremhever i sitt krav til myndighetene følgende: "*Kommunene må sørge for varierte*

fritidstilbud som inkluderer rusfrie mestringsarenaer uten kvalifikasjonskrav for å gi ungdom likeverdig tilgang på en meningsfull fritid.”

3. Kommunens rolle på fritidsfeltet

I kapittel 4 og 5 retter utredningen seg mot kulturaktiviteter i kommunal regi samt fritidsklubber og ungdomshus. Her fremheves et viktig poeng: Kommunenes ansvar for å sikre *bredden, mangfoldet og totaliteten* i unges fritidstilbud. I dette arbeidet er en tydelig kommunal rolle avgjørende. Den norske kirkes menigheter arbeider aktivt med å skape gode, inkluderende og utviklende fritidsmiljø for unge i lokalmiljøet. Kirkerådet anser utredningens drøfting som en styrke for det lokale samarbeidet framover.

a) Sikre god oversikt

Kommunens ansvar for å sikre bredde vil innebære å holde god oversikt over hva som eksisterer innenfor kommunegrensene og i fylket, både av kommunens og andre aktørers tilbud. **Tiltak 1 og 2** retter seg direkte mot dette, der det foreslås en forskningsbasert kartlegging av lokale kulturaktiviteter, kommunale kulturskoler og av lokale fritidsklubber og ungdomshus i et representativt utvalg av kommuner. Under tiltak 1 nevnes at samarbeid med skoler og frivillige organisasjoner skal være med i denne kartleggingen. I forhold til punkt 1a) vil Kirkerådet presisere nødvendigheten av også inkludere religiøse aktører i denne kartleggingen.

b) Sikre gode dialogsfora og godt samarbeid

Utredningen poengterer at kommunene har ansvar for å opprette kontakt mellom de lokale organisasjoner og fritidsaktører. Kommunalt må det sees overordnet på dette ved å sikre gode dialogarenaer mellom de forskjellige aktører på feltet. Ikke bare mellom kommunenes egne tilbud, men også i forhold til alle aktører som arbeider med unge i kommunen. I utredningen nevnes det at *”de offentlige tilbudene konkurrerer med egenorganiserte aktiviteter og ulike kommersielle tilbud”* (kap 2.4, s 31). Kirkerådet forstår anliggende, og støtter vurderingen om å gå offensivt inn i denne konkurransen for å hindre at de kommunale tilbudene kun blir for de som ikke finner noe annet – men dette kan ha motsatt effekt på målsettingen om inkluderende fritidsmiljø. Samtidig vil Kirkerådet påpeke at det kan være lite tjenelig å se på unges fritid som en konkurransearena. Godt samarbeid mellom de ulike aktørene er nødvendig, og konkurranse mellom disse kan gå på bekostning av de unges gode fritidsmiljø. Alle ønsker seg flere medlemmer/deltakere, men også et godt fritidsmiljø som bidrar til unges beste. Derfor vil Kirkerådet understreke viktigheten av kommunens rolle som tilrettelegger for godt samarbeid lokalt. Dette har også betydning for fritid som hvile (jmf 1 b). I et godt fritidsmiljø må det jobbes for at balansen mellom *mangfold* og *for mye* er god. For mange tilbud kan bidra til mindre stabile miljø med lavere kvalitet, og mer slitne unge.

c) Tydliggjøre religiøse aktørers rolle i barn og unges fritid

Kirkerådet vil løfte fram nødvendigheten av en tydeliggjøring, og ser et behov for en bevisstgjøring, av trossamfunn og religiøse aktørers rolle i barn og unges fritid generelt. Dette vil kunne bedre samarbeidet mellom alle lokale tiltak, og gjøre det lettere for kommunale myndigheter å se helheten i det kommunale landskapet. Dette vil være viktig for utviklingen av lokalsamfunn og tilrettelegging fra kommunalt hold for unges fritidsmiljø framover. Kategoriseringen av de religiøse aktører kan være vanskelig, noe som kan føre til at de blir oversett i kommunale drøftinger. Den norske kirke er for eksempel en ”organisasjonskirke”, ved at det samarbeides tett

med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene i hele landet. Samtidig er kirken en "kommunekirke", ved at lokalmenighetene mottar støtte fra kommunale myndigheter og arbeidet drives lokalt.

Inkluderende fritidsmiljø

Samarbeid mellom alle lokale aktører er spesielt viktig for arbeid med og for de grupper som utredningen trekker fram: barn og unge fra lavinntektsfamilier, unge med innvandrerbakgrunn, unge med funksjonsnedsettelse og utsatte ungdomsgrupper. Her trengs et godt koordinert lokalmiljø for å styrke positiv utvikling og inkludering. Den norske kirke har gjennom sin diakonale virksomhet lenge vært opptatt av utsatte grupper i samfunnet og ønsker å være en samarbeidspartner på dette feltet.

a) Unge fra lavinntektsfamilier

I **tiltak 6** uttaler ekspertgruppa nødvendigheten av å senke prisen på fritidstilbud med tanke på unge fra lavinntektsfamilier. Kommunalt må det og legges til rette for gratisarrangementer der kommersielle, frivillige og kommunale fritidsaktører samarbeider om opplegg som ikke skiller unge på bakgrunn av sosioøkonomiske faktorer. Kirkerådet ser at det er et poeng å sikre at dette ikke bare blir tilbud bare for fattige ungdommer, men blir arenaer hvor ungdom møtes på tvers sosiale av forhold i hjemmet.

b) Unge med innvandrerbakgrunn

Manglende omtale om religion tydeliggjøres i kapittel 6.2 om unge innvandrere (jf punkt 1a). Flere innvandrere har bakgrunn fra land der religionen spiller en stor rolle. 40 % av alle innvandrere kommer fra land der kristne er majoritet. I det overordnede synet på fritid er det viktig å ikke se fritid brukt på koranskole eller andre religiøse tilbud som mindreverdige bruk av fritid, eller noe som går på bekostning av andre tilbud, noe utredningen tenderer til. Utredningen fremhever at det kan oppstå barrierer for deltakelse i møtet mellom forskjellige kulturer, religioner og tradisjoner. Kirkerådet mener dette er et problem det *som oftest* er mulig å finne praktiske løsninger på med gode tiltak og god informasjon. Kirkerådet støtter ekspertgruppens anliggende i å sikre alle som ønsker det tilgang til de fritidsaktivitetene de selv ønsker.

I **tiltak 7** (underpunkt 1 del 2) oppfordres kommunene å gi informasjon om frivillige organisasjoner til flyktninger i sitt introduksjonsprogram. Kirkerådet mener at dette er en god mulighet til å informere om lokale religiøse miljøer og organisasjoners tilbud. Det bør være et mål å etablere gode kommunikasjonskanaler mellom de lokale trossamfunn og kommunene, slik at kontakt enkelt kan opprettes for de flyktninger som ønsker å ta del i religiøse aktiviteter. Kirkerådet vurderer resten av punktene under tiltak 7 som svært gode tiltak for å inkludere unge med innvandrerbakgrunn. Spesielt fokuset på å få til en ordning med brobyggere, ansette og utvikle ledere med minoritetsbakgrunn, samt å utarbeide en eksempelsamling på hvordan man kan bryte ned barrierer som hindrer deltakelse i fritidsaktiviteter. Kirkerådet vil påpeke at det bør arbeides med arenaer hvor religionsdialog er et fokus. Dette for å oppnå større toleranse, respekt og forståelse mellom forskjellige

grupper innvandrere og etniske nordmenn. Dette vil igjen kunne være med å bidra til en bedre inkludering og integrering av innvandrere i samfunnet.

c) Unge med funksjonsnedsettelse

I tillegg til tiltakene skissert i **tiltak 8**, vil Kirkerådet fremheve betydningen av medmenneskelighet som en avgjørende ressurs for å skape et inkluderende fritidsmiljø. Dette handler om holdningsskapende arbeid for å inkludere unge med funksjonsnedsettelse som likeverdige deltakere. Voksenledere er her viktige rollemodeller for de unge. Det bør også settes av nok tid til de forskjellige aktivitetene slik at ikke tidsfaktoren blir ekskluderende. Kirkerådet har samarbeid med flere fagmiljøer som fremhever dette anliggendet.

d. Kompetanseheving for ansatte i fritidssektor

Kirkerådet vil kommentere at **tiltak 3** som handler om kompetanseløft for de som arbeider med ungdom i kommunens fritidssektor. De kirkelige utdanningssituasjonene har de siste årene hatt fokus på ungdomsarbeiderutdanning. Det er blant annet opprettet en 3-årig bachelor på temaet Ungdom, kultur og tro. Økt kompetanse på ungdomsgruppa har vist seg å være en styrke for Den norske kirke. Kirkerådet vil løfte fram dette som et eksempel med overføringsverdi til den kommunale fritidssektoren.

Kommentarer til del II Demokrati og deltakelse for ungdom

Kirkerådet vurderer Del II *Demokrati og deltakelse for ungdom* som en gjennomgående god drøfting av de perspektiver, utfordringer og muligheter det kommunale ungdomsdemokratiet står overfor. Drøftingen vil være et nyttig hjelpemiddel til kirkens eget arbeid på demokratifeltet. Kirkerådet vil komme med noen innspill til denne delen, samt komme med noen eksempler fra satsningen på unges demokratiske deltakelse i Den norske kirke.

1. Lovfesting av kommunalt demokratiprogram for unge

Kirkerådet støtter ekspertgruppens forslag i **tiltak 1** angående lovfesting av hver kommunes ansvar for å lage et demokratiprogram for unge i kommunen. Slik ivaretas lokal selvråderett som og gir unge reell mulighet til å delta på alle nivåer av kommunepolitisk virksomhet. Kirkerådet vil understreke betydningen av at ungdoms medvirkning og demokratiske deltakelse kommer høyt opp på den kommunale prioriteringsliste. For å sikre dette i kjølevannet av en lovfesting av et kommunalt ungdomsdemokratiprogram bør det følge friske midler til utprøving av tiltak. Fra kirkelig erfaring med ungdomsdemokrati ser Kirkerådet viktigheten av å gjøre en solid satsning for å få etablert en tradisjon for ungdomsdemokratiet.

a. Vektlegging av demokratibegrunnelser og unges egne motiver for deltakelse

Kirkerådet vil påpeke at vektleggingen av unges egne motiver for deltakelse fordrer grundige drøftinger mellom nye og etablerte parter i de aktuelle demokratiske sammenhengene. Det må sørges for at alle parter har en tydelig felles definisjon av hva demokrati betyr i den lokale kontekst. Dersom det opereres med forskjellige definisjoner, begrunnelser og motivasjoner vil det være vanskelig å ha et godt fungerende ungdomsdemokrati.

Kirkerådet merker seg utredningens poeng at demokratibegrunnelser som tydelig kjerne vil styrke unges deltakelse og innflytelse. Kirkerådet støtter ekspertgruppens konklusjon om å se på andre effekter av unges demokratiske deltakelse som gunstige bieffekter, herunder ønsket om å øke lokalmiljøets attraktivitet og overordnede perspektiver som å styrke sivilsamfunnet og sosial kapital.

Kirkerådet slutter seg til utredningen der den sier: *"Der barn og unge har kommet med innspill har de bidratt med verdifulle kunnskaper og opplysninger slik at innsatsen og tilbudene har blitt bedre"*.

Kirkerådet vil understreke betydningen av å ikke ha en "skjult agenda" i møte med unge i formelle og uformelle møtepunkter, da dette vil være til hinder for god kommunikasjon og for reelt samarbeid der unge og eldre møtes i demokratiske prosesser. Her anser Kirkerådet punktene fra General Discussion Day som spesielt viktige (s. 37), der det fremheves viktigheten av å etablere klare regler på hvordan barn og unges meninger blir brukt. Kirkerådet ser dette i sammenheng med det følgende avsnittet der det står: *"Å si sin mening, delta og bli hørt blir trukket frem som viktige elementer som skal legges til grunn for i en slik grad at det på sikt vil bety forandringer i politiske, sosiale, institusjonelle og kulturelle strukturer."* Dette samsvarer med kirkens argumentasjon for satsning på ungdomsdemokratiet.

2. Om muligheter for deltakelse og demokratilæring i samfunnet generelt

I utredningens kapittel 10 fremheves skole, fritidsklubb og foreningsliv som arenaer hvor unge øves i medvirkning og hvor demokratilæring inngår. Kirkerådet ønsker å løfte fram Den norske kirke på dette feltet, som har kommet langt på vei i etableringen av en solid ungdomsdemokratisk struktur og inkludering av unge i ordinære styringsstrukturer.

a. Ungdomsdemokratiet i Den norske kirke

Den norske kirke har siden 1993 har under overskriften "Ung i kirken" arbeidet med utviklingen av ungdoms plass i menigheten og i kirkedemokratiet. Arbeidet med ungdomsdemokratiet utgjøre en vesentlig del av denne satsningen. Den norske kirke har i tillegg til den ordinære rådsstrukturen etablert en egen ungdomsstruktur. I dag er denne en viktig premissleverandør til hele Den norske kirke, og består av ungdomsråd og ungdomsting i samtlige bispedømmer, i tillegg til Ungdommens kirkemøte. Ungdomsting arrangeres i hvert bispedømme årlig, og samler unge fra hele bispedømmet. Under tinget drøftes kirkepolitiske saker og tema unge er opptatt av, og det gjennomføres valg til bispedømmenes ungdomsråd. Ungdomsrådene fungerer blant annet som talerør for unge inn til bispedømmerådet. Fra dette rådet sendes to delegater til Ungdommens kirkemøte (UKM). UKM setter sin egen agenda. Det er det nasjonale ungdomsrådet; Utvalg for ungdomsspørsmål under Kirkerådet, Ungdomsrådene i bispedømmene som kan melde inn saker. Barne- og ungdomsorganisasjonene som er tilknyttet Den norske kirke kan også melde inn saker til UKM via sine råd og utvalg. UKM går over fem dager med komitéarbeid og plenum hvor vedtak fattes og videresendes til de instanser Ungdommens kirkemøte adresserer. UKM protokollen gir viktige innspill til Kirkemøtet og kirken sentralt. UKM har også rett til å melde saker til Kirkemøtet. UKM sender 4 delegater med tale- og forslagsrett på det ordinære Kirkemøtet.

b. Formaliseringsspørsmålet

Utfordringene som er skissert for kommunale ungdomsråd når det gjelder reell innflytelse, tydelig formål, representativitet og legitimitet, samt spørsmålet om

lovfesting og formalisering, gjelder også det kirkelige demokratiet. På ungdommens kirkemøte 2009 ble det vedtatt å igangsette en høring med tanke på å etablere felles retningslinjer for ungdomsråd og ungdomsting. Her vil også spørsmål om lovfesting og formalisering tas opp. Utredningens drøfting av ungdomsstrukturen i kommunene er i denne sammenhengen svært nyttig materiale for Den norske kirke, og Kirkerådet ser på utredningen som en god veileder til styrket demokrati innad i Den norske kirke, spesielt med tanke på Utredningens forslag om å vedta nasjonale retningslinjer for ungdomsråd (**tiltak 3**).

c. Sikre ung deltakelse inn i ordinære styringsstrukturer

Den norske kirke har en ungdomsstruktur og en ordinær struktur. Et hovedfokus har vært å finne en bro mellom disse strukturene. Derfor har det fra 1993 vært en målsetning med 20 % ungdomsrepresentasjon (unge under 30 år) i alle råd og utvalg i Den norske kirke. I dag har samtlige bispedømmeråd oppfylt dette målet, og dette fortsetter å være en målsetting for Den norske kirke. Det er fremdeles en utfordring å nå dette målet i alle råd og utvalg, samt i lokale menighetsråd. Kirkerådet ser at det kreves det kontinuerlig arbeid for å holde fokus på å nå målet, og vil påpeke at arbeidet med et ungdomsdemokrati som gir reell innflytelse og medvirkning krever arbeid og ressurser, og at en satsning på området må bli fulgt opp med midler til opplæring og oppfølging av de unge. Kirkerådet ser verdien av målsettingen om 20 % ungdomsrepresentasjon og spiller dette inn som en eventuell metode for styrking av det lokale demokratiet. Den norske kirke har gjort seg mange erfaringer om hvordan ungdomsdemokratiet kan fungere, og vil fremheve betydningen av ung deltakelse i rådsstrukturen.

3. Om de konkrete forslag til tiltak

Som tidligere nevnt støtter Kirkerådet forslaget **tiltak 1** om lovfesting av kommunenes ansvar for å utforme et demokratiprogram for ungdom. Dette programmet skal beskrive hva slags medvirknings- og deltakelsesordninger ungdom har, samt hva slags strategiske grep og ordninger de vil arbeide for å utvikle (**tiltak 4**). Kirkerådet vil understreke viktigheten av at det gjøres helt tydelig at det i dette ligger en forpliktelse slik det gjøres rede for: *"til å ha en organisert form for ungdomsdeltakelse"*. Arbeid med ungdomsdemokrati krever kontinuerlig innsats, en lovfesting er ikke nok. Kirkerådet ser det som svært viktig at arbeidet med demokratiprogrammet skjer tverrsektorielt, og at det skal speile mangfoldet i ungdomsmiljøer og unges sosiale levekår i lokalmiljøet slik utredningen fremhever. Kirkerådet vil løfte frem at de religiøse aktørene i unges fritidsmiljø lokalt også må regnes med.

Videre støtter Kirkerådet forslaget om å opprette nasjonale retningslinjer for ungdomsråd (**tiltak 3**), samt etablere mer formelle og uformelle fora for ungdom (**tiltak 2**). For de uformelle fora ser Kirkerådet styrken ved at det eksisterer en aktiv, lett tilgjengelig og mottakelig kanal lokalt som kan fange opp viktige tema og saker i lokalmiljøet, og som sørger for at dette kan tas opp i et slikt fora mens det fortsatt er aktuelt. Her er forslaget i tiltak 2 om å gjøre utekontakt og oppsøkende virksomheter som positive lytteposter og talerør for ungdomsgrupper en god begynnelse.

Avslutningsvis vil Kirkerådet påpeke tre tiltak i utredningens som vil styrke ungdomsdemokratiet i kommunene: At demokratiprogrammet er ansvarsplassert i den sentrale administrative og politiske ledelse. (**tiltak 1**) At det settes i gang systematiske forsøk, og etableres en statlig tilskuddordning som stimulerer nye veier for ungdoms deltakelse samt midler til unges egne initiativ. (**Tiltak 6**) At det utformes

kompetansebyggende tiltak for ungdom og demokratisk deltakelse gjennom skoleringsprogram og at disse innarbeides i skolens læreplaner. **(tiltak7)**
Kirkerådets vil påpeke at det siste punktet er avgjørende for unges opplevelse av å være deltakere i demokratiet. Opplæring, deltagelse og informasjon om det politiske spillerom gir grundig kunnskap og erfaring slik at unge inspireres og gis kompetanse til å bruke den politiske arena – enten den er kirkepolitisk eller lokalpolitisk.

Godkjent av rådet 4.12.

Protokoll Kirkerådet (KR)

15.11.2009 Quality Hotel Tønsberg

Til stede:

Jorund Andersen
Nils-Tore Andersen
Petter N. Dille
Terje Fonk
Arne Backer Grønningsæter
Lars Erlend Kielland
Svein Arne Lindø

Svein Malmbekk
Ingunn Rinde
Olav Skjevesland
Harald Nyeggen Sommer
Tone Synnøve Øygard Steinkopf
Kjetil Aano (for Berit H. Agøy)

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:
Kjetil Aano under sak KR 57/09 og 58/09.

Forfall uten vara:

Ingrid Jåma
Inga Karlsen
Kjersti T. Rogne
Anne L. Tveter

Til stede fra sekretariatet:

Jens-Petter Johnsen
Gerd Karin Røsæg
Øyvind Meling
Turid Myrholt

Jahn-Oluf Skonnord
Synnøve Hinnaland Stendal
Per Tanggaard
Gunnar Westermoen
Paul Erik Wirgenes

Konsulentene var primært til stede under behandling av egne saker.

Møtet ble ledet av Nils-Tore Andersen.

Saksliste

Saksnr.	Arkivsak	Sakstittel
057/09	09/51	Likeverd, inkludering og tilrettelegging. Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning
058/09	09/261	Tilsetting av generalsekretær i Mellomkirkelig råd U.off.
059/09	09/381	Eventuelt - Orientering fra administrasjonen om status for gudstjenestereformen/salmebok

KR 057/09 Likeverd, inkludering og tilrettelegging. Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning

Kirkerådets behandling

Følgende endringsforslag til uttalelsen ble gitt:

Pkt. 1, endring av siste setning til: Mennesker med utviklingshemning må gis samme mulighet til å delta i kirkens fellesskap som alle andre.

Vedtatt mot en stemme.

Pkt. 2, siste setning utgår: Tro kan ikke rangeres.

Enstemmig vedtatt.

Pkt. 6, følgende ord i første setning utgår: ... eller nedsatt funksjonsevne...

Enstemmig vedtatt.

Pkt. 8, følgende setning utgår: Kirken har i praksis ikke regnet mennesker med utviklingshemning som likeverdige i troens fellesskap.

Vedtatt mot en stemme.

KR-057/09 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtar uttalelsen *Likeverd, inkludering og tilrettelegging. Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning* med de endringene som framkom i møtet.
2. Uttalelsen, med oppfordring om å ta veiledningsmateriellet *Deltakelse og tilhørighet* i bruk, gjøres kjent for alle bispedømmerråd, fellesråd og menighetsråd og for kirkelig ansatte.

3. Kirkerådet ber sekretariatet om å forberede en sak om kirkens betjening av mennesker med utviklingshemning med tanke på behandling i Kirkemøtet innen 2012.

Enstemmig vedtatt. Uttalelsen vedlegges protokollen.

KR 058/09 Tilsetting av generalsekretær i Mellomkirkelig råd

Saken ble behandlet i lukket møte. Turid Myrholt og Per Tanggaard deltok som fagorganisasjonenes representanter.

KR-058/09 Vedtak:

Berit Hagen Agøy tilsettes som generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

**KR 059/09 Orientering fra administrasjonen om status for
gudstjenestereformen/salmebok**

Avdelingsdirektør Paul Erik Wirgenes orienterte. En skriftlig orientering ble lagt frem i møtet.

KR-059/09 Vedtak:

Saken tas til orientering.

Likeverd, inkludering og tilrettelegging

Den norske kirkes betjening av mennesker med utviklingshemning

Den norske kirke skal være en kirke for alle. Alle kirkens medlemmer, uavhengig av livssituasjon, skal ha mulighet til å delta og høre til i den lokale kirkens fellesskap. For mennesker med utviklingshemning er dette ikke like selvsagt. Mange kommer aldri så langt som til kirkedøren, fordi ingen inviterte dem inn eller bekreftet at de var en del av menighetens fellesskap. Med denne uttalelsen ønsker Kirkerådet å holde fram den retten mennesker med utviklingshemning har til å delta i kirkens fellesskap og minne om kirkens ansvar for å legge forholdene til rette for dette.

Kirkemøtet har i sitt visjonsdokument *I Kristus, nær livet* beskrevet Den norske kirke som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Med dette som utgangspunkt vil Kirkerådet løfte fram følgende beskrivelse som en målsetting for Den norske kirke som skal være:

- En bekjennende kirke som i ord og gjerning viser at mennesker med utviklingshemning har en uendelig verdi.
- En misjonerende kirke som formidler evangeliet i ord og handlinger på en slik måte at det kommuniserer med mennesker med utviklingshemning.
- En tjenende kirke som gir mennesker med utviklingshemning mulighet til å være en naturlig del av menighetenes fellesskap der alle gir og mottar omsorg.
- En åpen kirke som lytter til den livs- og troserfaring mennesker med utviklingshemning har og som åpner opp for mangfoldet av trosuttrykk.

Med basis i uttalelsen *Den norske kirkes identitet og oppdrag* (sak KM 11/04) vil Kirkerådet konkretisere den rettmessige plass mennesker med utviklingshemning har i kirkens liv ved følgende:

- 1.) Den norske kirke har sitt grunnlag i Jesu liv, død og oppstandelse. Den består av mennesker som ved dåpen er satt inn i fellesskap med Gud og med hverandre. Dette betyr at alle døpte har lik rett til å tilhøre kirkens fellesskap. Mennesker med utviklingshemning må gis samme mulighet til å delta i kirkens fellesskap som alle andre.
- 2.) Troen er en gave som skapes av den treenige Gud, uavhengig av intellektuell utrustning eller kommunikasjonsevne. Troen er Guds verk, ikke en menneskelig prestasjon.
- 3.) Den norske kirke vil bekrefte og ivareta alle døpte som likeverdige medlemmer, og legge forholdene til rette slik at mennesker med utviklingshemning kan se gudstjenesten og menighetsfellesskapet som et sted der de kan uttrykke og finne styrke for troen ved å både motta fra og gi til fellesskapet.
- 4.) Den norske kirke rommer et mangfold av tradisjoner og uttrykksformer. Dette er en rikdom. Mennesker med utviklingshemning vil med sin tros- og livserfaring gi et unikt bidrag til både trosliv og teologi.

- 5.) I noen livsfaser og situasjoner kan det være vanskeligere enn ellers å benytte seg av lokalmenighetens tilbud. Mennesker med utviklingshemning vil i stor grad kunne være med i det ordinære fellesskapet, men vil ofte være avhengige av hjelp for å kunne delta. For kirken er det viktig at personer med utviklingshemning får den nødvendige støtten slik at den enkelte kan delta ut fra egne forutsetninger.
- 6.) En kirke hvor mennesker med utviklingshemning ikke får mulighet til å være en del av menighetsfellesskapet, blir selv en kirke med redusert funksjonsevne. Med sin tilstedeværelse og sine gaver har mennesker med utviklingshemning en viktig funksjon i kirkens liv.
- 7.) Religions- og livssynsfriheten er en grunnleggende menneskerett i Norge og i andre land. Den bekrefter enhver rett til å velge religiøs og livssynsmessig tilknytning. Den norske kirke har her en dobbel forpliktelse, å forsvare retten til fri religionsutøvelse for mennesker med utviklingshemning i andre religioner og trossamfunn, og å samtidig sikre at sine egne medlemmer med utviklingshemning får reell mulighet til trosutøvelse alene og i felleskap med andre.
- 8.) Den norske kirke erkjenner at den er en del av en historie der den retten mennesker med utviklingshemning har til å utøve sin tro i kirkens felleskap, lenge har blitt oversett. Den norske kirke vil bekrefte at personer med utviklingshemning hører til i menighetens fellesskap som fullverdige medlemmer.

Deltakelse og tilhørighet

Kirkerådet, Norges kristne råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn har i samarbeid utviklet et veiledningsmaterieell for inkludering av mennesker med utviklingshemning i sine respektive grupper og menigheter. Dette inneholder veiledningshefte *Deltakelse og tilhørighet* med vedlagt DVD og brosjyrematerieell. Prosjektet har en egen nettside www.deltakelse.no, hvor veiledningsheftet og brosjyrematerieellet er å finne. Et eksemplar av DVD'en skal finnes i alle menigheter.

Kirkerådet vil anbefale Den norske kirkes menigheter å ta i bruk dette veiledningsmaterieellet og å bli med i en nasjonal dugnad for å sikre at alle med utviklingshemning som ønsker det, får mulighet til å bli en naturlig del av den lokale menigheten. Dette er hele kirkens ansvar, ikke bare en sak for de spesielt interesserte.

Referat fra KISP-møte 22.-23. september 2009

Til stede: Raag Rolfsen (leder), Gwen Berge (ikke sak 15/09, 16/09, 17/09), Eilert Lund Rostrup, Harald Nyeggen Sommer (kun sak 13/09), Jens Aas-Hansen, Marit Skjeggstad, Ragnhild Dybdahl (ikke sak 16/09, 17/09), Stig Lægdene (ikke sak 15/09, 16/09, 17/09), Wenche Fone (ikke sak 10709, 11/09, 12/09, 13/09, 14/09), Ingar Nikolaisen Kuoljok (ikke sak 15/09, 16/09, 17/09), Iver Neuman (ikke sak 16/09, 17/09), Iselin Jørgensen (observatør fra Norges kristne råd), Estrid Hessellund (observatør for KUI) (ikke sak 15/09, 16/09, 17/09), Guro Almås (sekr.)

Fravær: Inga Marja Matsdatter Steinfjell, Knut Bjørnsen Teige

KISP 10/09: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

KISP godkjenner innkalling og dagsorden.

KISP 11/09: Orienteringssaker

Det ble orientert om følgende saker:

1. Protokoll fra KUIs prosjektkomité 23. februar 2009
2. Protokoll fra KUIs prosjektkomité 25. mai 2009
3. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 13.-14. mai 2009
4. Uttalelse om økologisk gjeld og økologisk rettferdighet fra KV's sentralkomité
5. Uttalelse om israelske bosettinger fra KV's sentralkomité
6. MKR/KISP's deltakelse i oppfølgingen av AGAPE-prosessen (*mundtlig*)
7. Ny generalsekretær i Kirkenes Verdensråd og prosess med ansettelse av ny generalsekretær i MKR (*mundtlig*)

Vedtak:

KISP tar sakene til orientering.

KISP 12/09 Klimaforhandlingene

Prosessak

Saksordfører: Jens Aas-Hansen

Lars Haltbrekken, leder i Norges naturvernforbund, og Harald Francke Lund, nestleder i den norske forhandlingsdelegasjonen i klimaforhandlingene, innledet til samtale om stauts og utfordringer i de pågående forhandlingene.

Guro Almås innledet om kirkens klimaengasjement gjennom Skaperverk og bærekraft-prosjektet og mulighetene for KISP til å bidra til dette arbeidet.

Momenter fra diskusjonen:

- Vi må vurdere hva slags kapital vi har som kirke, en rolle som den Odd Bondevik hadde i gasskraftsaken er en god rolle, hvor man har en tydelig etisk røst og som ikke nødvendigvis krever tung kunnskap

- Natur- og miljøinteresser kommer noen steder i konflikt med urfolksinteresser og lokale utviklingshensyn (eks. naturparker i Afrika). KISP bør ha et kritisk blikk på hvilke hensyn som fortrenses når klima og miljø får stort gjennomslag
- Viktig at miljø/klima som interreligiøst tema blir ivaretatt
- Fokuset vårt bør være på etikk og internasjonal rettferdighet
- Vi må legge sterkere press på utslippsfri oljeutvinning. Må være et krav (noen mente formuleringen om "utvikling av utslippsfri petroleumsutvinning" var for svak).
- Kirken har en unik stemme som vi må hegne om. Synd når det blir oppfattet som vi uttaler oss om norske interesser, for eksempel i debatten om oljeutvinning. Vår stemme må være en stemme for de fattige.
- Vi bør se på disaster risk reduction og coping strategies i land i Sør som rammes av klimaendringer

Vedtak:

KISP takker for innledningene.

- KISP ønsker i den neste toårsperioden å følge klima som tema innenfor rammeverket av etikk og klimarettferdighet/Climate justice.
- KISP vil særlig legge vekt på å se klimaspørsmål i sammenheng med andre utviklings- og menneskerettighetsspørsmål og spørsmål knyttet til økonomisk rettferdighet.
- KISP ønsker å ha et våkent øye på mulige dilemmaer der tiltak for klima står i fare for å komme i konflikt med for eksempel utviklingspolitiske mål eller menneskerettighetshensyn.
- KISP vil følge relevante prosesser i Kirkenes Verdensråd og andre internasjonale økumeniske organer, samt ha et blikk mot andre relevante internasjonale nettverk, særlig de som har sitt utspring i sør.

KISP 13/09: KISPs arbeidsmåter

Beslutningssak

Saksordfører: Raag Rolfsen

Raag Rolfsen innledet til samtale om KISPs arbeidsmåter og prioriterte saker den neste toårsperioden (resten av denne KISP-perioden).

Vedtak:

KISP ønsker å dele inn KISP-sakene i prosessaker, beslutningssaker og informasjonssaker som beskrevet i saksorienteringen, og at disse betegnelsene brukes i innkallinger og referater.

KISP har følgende kommentarer til prioritering av saksfelt for KISP den neste toårsperioden:

KISP bør definere maksimalt to-tre prosessaker for å følge i neste toårsperiode. KISP vil presisere at valg av langvarige saker ikke må stå i veien for at KISP kan prioritere andre saksfelt som blir aktuelle.

Aktuelle prosessaker som KISP ser nå er:

- Rettferdig fred
- Klima
- Migrasjon
- Kapitalflukt
- Dalit-saken

AU bes legge frem forslag til prioriterte felter på neste KISP-møte.

KISP 14/09: Informasjon om ledsagerprogrammet

Informasjonssak

Linda Nordby, koordinator for ledsagerprogrammet, informerte om status i ledsagerprogrammet.

Programmet ønsker flere ledsagere med kirkelig bakgrunn, og det er gjort forsøk på å rekruttere kirkelig ansatte gjennom permisjonsordninger. Bispedømmene er utfordret på dette, dette følges opp av MKR. Så langt har én ledsager fra Nidaros fått permisjon gjennom denne ordningen, men ikke alle bispedømmer har økonomisk mulighet til dette.

KISP-medlemmene oppfordres om å tipse Guro om engasjerte kontaktpersoner som kan følge saken om permisjonsordninger opp i bispedømmene.

KISP-medlemmene oppfordres også til å gi tips om mulige informasjonsoppdrag for ledsagere til Guro eller direkte til Linda.

Innspill fra KISP:

- Programmet bør ha som målsetting å rekruttere også fra konservative kristne miljøer
- Henvendelse om permisjonsordning bør også sendes kirkevergene
- Kirkelige delegasjoner som reiser til Israel/Palestina bør få inn info om ledsagerprogrammet som del av forberedelsen
- Forslag til infooppdrag: stiftsdager (halvtimes info, stand)

KISP 15/09: Rettferdig fred – respons på Kirkenes Verdensråds brev om rettferdig fred

Prosessak

Saksordfører: Raag Rolfsen

Ingrid Vik, spesialrådgiver ved Osloenteret for fred og menneskerettigheter, innledet om religionsdialog og fredsarbeid med utgangspunkt i erfaringer fra Balkan, og ga noen innspill til forslaget til uttalelse om rettferdig fred fra KV. Samtale.

Raag Rolfsen innledet til diskusjon om KISPs arbeid med innspill til KVs uttalelse.

Momenter fra diskusjonen:

- Vi trenger en bedre forståelse for hvordan dokumentet skal brukes. Hva er tidsrammen for dokumentets funksjon?
- Dokumentet bør være kortere og tydeligere på hva man ønsker å si. Må vise at dokumentet peker fremover. Forslag om 10 målsettinger
- Den lange teologiske innledningen bør reduseres, og formuleringene gjøres mindre "kirke-interne".
- Dokumentet er litt for harmoniserende – ulikhetene mellom rettferdig krig- og ikkevoldstradisjonene bør avklares i et avsnitt. Man bør likevel bruke mest plass på det som forener.
- Pre- og postkonfliktfasene er viktige og gjør at de ulike kirkelige tradisjonene kan ha et felles engasjement
- Forrige KISP-møte savnet fokus på kvinner i krig. Seksualisert vold blir mer og mer omfattende som våpen i krig. Dette er også viktig ift teologi og kristent syn på likeverd.
- Dokumentet bør komme inn på konkrete tiltak for å forebygge krig:
 - o tiltak mot spredning av håndvåpen (kirkene bør si vi forventer at ikke-spredning kommer foran økonomiske interesser)

- ressurser til FN for å gå inn å beskytte mennesker
- kvinner i krig og konflikt (kirkenes inn for å stoppe voldtekt som krigsstrategi)
- Savner sterkere fokus på sårbare grupper
- En indrekirkelig prosess på dette er ikke nok ift målsettingen om fred. Vi må være tydelige på religionenes (ikke bare kirkenes) fredsskapende potensial
- Viktig å få inn god teologi, momenter som kan brukes i prekener
- Må tenke målgrupper: Menigheter må være en viktig målgruppe. I neste omgang kan stoffet ha potensial som pensumlitteratur på preste- og diakonstudier
- Tiåret mot vold sprang ut av tiåret for kvinner, og dokumentet må vise den tematiske sammenhengen her. Evt også frem mot religionsdialog som mulig tema for neste tiår.

Vedtak:

KISP setter ned en gruppe bestående av Iselin Jørgensen (leder), Eilert Rostrup, Raag Rolfsen og Guro Almås (sekretær). Arne Sæverås og Stig Lægdene spørres om å være med. Gruppen arbeider videre med en respons på KV-dokumentet ut fra KISPs innspill på møtene i mars og september, og sender innspill til KV innen utgangen av året.

KISP 16/09: KISPs innspill til ny regjeringserklæring

Beslutningssak

Saksordfører: Wenche Fone

Wenche innledet til diskusjon om utsendte forslag til innspill til regjeringserklæringen. Hun la vekt på at det er viktig å ha formuleringer som gjør at alle tre regjeringspartiene kan stille seg bak, samt formuleringer som kan forplikte partiene, for eksempel begrepet om historisk ansvar ift klimaforpliktelser. I tillegg bør innspillet ha kirkens særpreg, for eksempel ha med forslaget om fem års tenkepause for oljeleting. I henvendelsen bør vi være tydelig på hvem vi som avsendere er.

Momenter fra diskusjonen (se også det ferdige brevet til regjeringspartiene):

- Klima: historisk ansvar er bra, men økonomisk kapasitet må også med. I Norges tilfelle er dette viktigere. Prinsippene i GDR godtas av mange, for eksempel har Ap mye avskrift fra GDR i sitt program. Vi må derfor også si noe om hva dette betyr i praksis (for eksempel 40 % kutt i innenlandske utslipp innen 2020, og karbonnøytralitet innen 2020).
- I en innledning bør vi si at innspillene bygger på kirkens tro og har et fokus på internasjonal rettferdighet
- Mye positivt er skjedd med regjeringens fokus på en helhetlig utviklingspolitikk, men dette kan glippe med ny regjering. Vi bør vise en forventning om at det som er gjort her følges opp.

Nye punkter ble lagt til på følgende tema:

- En helhetlig utviklingspolitikk (1)
- Oljefondets investeringer på den okkuperte Vestbredden (3)
- Reduksjon av norske klimautslipp (5)
- Støtte til klimatiltak i fattige land utenfor bistandsbudsjettet (7)
- Ombudsmannsordning for bedrifters medvirkning til menneskerettsbrudd og miljødelegger (11)
- Sluttbrukerklæring ved våpensalg

Vedtak:

Guro reviderer innspillene i tråd med endrings- og tilleggsforslagene fra KISP, og konsulterer Wenche underveis. Forslag til endelig brev sendes KISP, som da må gi kjapp tilbakemelding før det oversendes regjeringspartiene.

Kommentar: Fordi regjeringsforhandlingene begynte kun to arbeidsdager etter KISP gjorde sitt vedtak, avgjorde Raag og Guro at det var viktigere å sende inn innspillene før forhandlingene begynte enn å sende de til KISP først. Den endelige utgaven ble godkjent av Raag, samt av MKRs generalsekretær og leder, og oversendt regjeringspartiene med leders underskrift (se vedlegg).

KISP 17/09: Migrasjon

Saken ble utsatt fordi komiteen ikke var vedtaksdyktig.

28.10.09

Guro Almås

DEN NORSKE KIRKE

Den norske kirkes nord/sør-informasjon(KUI)

KUIs prosjektkomité, KISP, MKR

Dato: 25.09.2009

Vår ref: 05/419-41 BHE

Deres ref:

Protokoll fra møte i KUIs prosjektkomité 21.09.2009 kl 11.00-15.30

Sted: Kirkens hus, Rådhusgt.1-3, Oslo – møtelokale Borg

Til stede:

Kari Jordheim (leder), Tor Kjetil Edland, Jan Bjarne Sødal, Britt Arnhild Lindland (til kl 13.30), Kristine Hofseth Hovland, Anette Tjomsland, Sigmund Gulliksrud, Ketil Michelsen, Estrid Hesselund (sekr.)

Forfall:

Camilla Sandbakken, Heidi Bye, Toril Rusås

Gjester:

Olav Fykse Tveit (kl 11.45-12.15)
Sak 23/2.1/2009. Ingrid Reite, IKO
Sak 25/2009: Guro Almås, KISP

Åpning v. Ketil Michelsen

Olav Fykse Tveit, avtroppende generalsekretær i Mellomkirkelig råd, uttrykte sin takk til KUIs prosjektkomité for et godt arbeid og et viktig bidrag til Den norske kirkes internasjonale engasjement og formidling av nord/sør-informasjon. Olav utfordret KUI til i neste rammeavtaleperiode å tenke strategisk i forhold til lederskap i kirken, inkl. ungdom. Olav ble av komiteen takket for sin solide støtte og oppbakking av KUIs arbeid, og ønsket lykke til med arbeidet som generalsekretær for Kirkenes Verdensråd

Sak 19/2009: Godkjenning av saksliste og protokoll fra siste møte 25. mai 2009

Vedtak: Protokoll fra møte 25.5.2009 og dagens saksliste ble godkjent.

Sak 20/2009: Orienteringssaker

- a) *MKR-møte 9.-10.9.2009*. KUIs årsrapport og regnskap 2008 + midtveisrapport 2007-2010 ble lagt frem og godkjent. MKR oppfordrer KUIs prosjektkomité til å arbeide med ny informasjonsstrategi for nord/sør-informasjon og å utarbeide søknad om ny rammeavtale 2011-2014.
- b) *COCOP-møte Betlehem 11.-14.5.*: rapport var vedlagt innkallingen. Komiteen fant refleksjonene rundt vennskapsrelasjoner og "funding" nyttige og interessante.

- c) "Blå Oktober"-kampanje i regi av FIVAS – Foreningen for Internasjonale Vannstudier: KUI er med som moralsk støtteorgan (se www.fivas.org). Kampanjens ledelse ønsker også mindre økonomiske bidrag.
Vedtak: KUIs prosjektkomiteé vedtok å støtte kampanjen 2009 med kr. 2000,-
- d) ECEN (European Christian Environmental network)-møte Lund (Sverige) 12.-14.10.09: Guro Almås deltar på dette møtet pva Den norske kirke.

Sak 21/2009: KUI / Norad

- a) *Brev fra Norad med godkjenning av rapport og regnskap 2008* var vedlagt innkallingen. Komiteen gleder seg over den rosende vurdering av KUIs arbeid.
- b) *Virksomhetsplan og budsjett 2010*. Utkast var vedlagt innkallingen.

Vedtak: Komiteen vedtar foreslått virksomhetsplan og budsjett 2010 med de endringer som ble drøftet i møtet. Sendes til Norad innen fristen 1.10.2009 og til MKR for godkjenning (møte februar 2010).

- c) *Ny informasjonsstrategi 2011-2014 og søknad om ny rammeavtale*. Brev til ledelsen i Kirkerådet var vedlagt innkallingen. I svar fra Kirkerådet heter det: "Kirkerådet ser det som ønskelig at avtalen fornyes, og gir sin tilslutning til at KUIs prosjektkomiteé fortsetter arbeidet med å forberede en ny rammeavtale".

Vedtak: KUIs prosjektkomiteé konstaterer med glede at ønsket om ny rammeavtale er forankret både i Kirkerådet (administrativ ledelse) og i Mellomkirkelig råd.

- d) *Revisjon av Norads retningslinjer for informasjonsstøtte "Folkeopplysning for en ny tid"*.

KUI har sammen med øvrige rammeavtaleorganisasjoner (RORG'er) deltatt i en høring om nye retningslinjer. Arbeidet med retningslinjene pågår og ventes avsluttet innen 1.november. *Vurderingskriterier* fra Norads side vil inneholde: Innhold, Folkeopplysningsforståelse, Sør-samarbeid, Målgrupper, Mål og resultater, Kompetanse og kapasitet, Spesielle virksomhetsområder, Mangfold og helhet.

Vedtak:

Ny informasjonsstrategi 2011-2014 og søknad om ny rammeavtale: Det nedsettes en arbeidsgruppe, bestående av Kari Jordheim, Anette Tjomsland og Estrid Hessellund. Arbeidsgruppen møtes når retningslinjene fra Norad foreligger og forbereder en sak til neste KUI-møte. Arbeidsgruppen kan supplere seg med flere.

Sak 22/2009: Regnskap 2009

Status for året pr. 1.8.2009 ble lagt fram på møtet. Det er fortsatt rom for støtte til lokale tiltak. En fornyet oppfordring til å søke prosjektstøtte bør gå ut snarest.

Sak 23/2009: Årets prosjekter og fremdrift (iflg.virksomhetsplan 2009)

2.1.Globalt gudstjenesteliv:

- Nord/sør-søndagen (sø 18.10.). Gudstjeneste- og informasjonsmateriell i samarbeid med Care Norge er utarbeidet på BM og NN, sendt ut og lagt på nett.

- Nordisk Syng håp-gudstjenesteverksted med inspirasjon fra Sør: 11.-13.9. på Granavolden + 14.9. på Musikkhøyskolen. Det ble gitt muntlig informasjon om et særdeles vellykket arrangement. Viktig å få mange kirkemusikere i tale, inkl. kirkemusikkstudenter. Rapport vil komme.
- Syng håp – tillegg 2010. Avventer initiativ fra IKO Forlag.
- Syng håp –monitoreringsprosjekt. Ingrid Reite, IKO, la frem foreløpige resultater.
Komiteen drøftet opplegget i etterkant, og mente bl.a. at grunnlagsmaterialet for de kvalitative data var for spinkelt. Kari og Estrid sender respons til Ingrid.
- Høring vedr. gudstjenestereformen: Kari har deltatt i MKR's høringsutvalg pva KUI.
MKR behandlet saken på sitt møte 9.-10.9. Det ble understreket at det bør utformes egne utskrevne ordninger for ulike gudstjenester, bl.a. solidaritetsgudstjenester, med god bruk av KUIs liturgiske ressursbank. MKRs høringssvar ble sendt innen fristen 15.9.
- Gudstjenestemateriell til Verdens aidsdag 2009 på NN og BM er ferdigstilt og lagt ut på nett.

2.2. Vennsksarbeid, dialog og kultur møter

- DU VERDEN! Veiledningshefte for vennsksmenigheter (vedlagt innkallingen). Hefte ble lansert og godt mottatt på Vennskskonferansen i juni. Er sendt ut til alle bidragsytere (juni). Sendes til alle menigheter/nye menighetsråd etter kirkevalget (oktober). Avtale om oversettelse til engelsk er gjort med Ivan Chetwynd (ferdig før 15.11.). Norsk versjon ligger også på www.kui.no
- Vennskskonferanse 2009: 12.-13.juni i Skien. Agder og Telemark bispedømme i samarbeid med KUI/MKR, SMM, Global info, KN. – Rapport var vedlagt innkallingen. Regnskapet avsluttes med det første (Kristine, NKR). Regional (og økumenisk) vennskskonferanse er et stort og viktig løft som må fortsette. (2011 i et nytt bispedømme er foreslått.)
- Møte med SMM-konsulenter 11.6.09. Estrid deltok med innlegg om vennsksrelasjoner, basert på "Du Verden!"-heftet.

2.3. Miljø, forbruk og rettferd.

- Skaperverk og bærekraft. Det ble gitt informasjon om oppfølging i arbeidsgruppen og tiltak fram mot København des 2009, inkl. program for seiladsen 12.-14.12.
- Regionale tiltak: Sigmund informerte om tiltak i Sør-Hålogaland.
- Fairtrade/Max Havelaar Norge: Guro Hellgren (diakonirådgiver i Dnk) er valgt inn i styret (på årsmøtet 21.4.). Estrid fortsetter i valgkomiteen ennå et år. Estrid har kontakt med arrangørene av Fairtradekommune-konferansen i Sauda. Denne ble avholdt medio august dette år. Neste år er under planlegging, og man ønsker aktivt engasjement fra Kirken.
- Skaperverkets dag 2009: Idé-katalog ble lagt ut på nett i slutten av mai sammen med opplegg for Skaperverksgudstjenesten i Maridalen 24.5.09 (Tro til forandring).
- Ny Grønn menighet-plakat – i samarbeid med NKR: Kristine og Estrid arbeider med saken.

2.4. Kunnskap og kirkelig refleksjon om Nord/Sør-spørsmål:

Hiv&aids:

- Norsk/nordisk "En kropp" -formidlingsseminar i Nidaros 20.-21.april 2009.

Rapport var vedlagt innkallingen. Seminaret var en viktig milepæl i arbeidet med nettverksbygging og fokusering på teologisk diakonal tilnærming til hiv&aids-problematikken. Jan Bjarne og Estrid deltar i et nordisk møte i Stockholm 28.9. ettersom Sveriges Kristne Råd ønsker å kopiere seminar-modellen til bruk i Sverige/Finland/De baltiske land.

- Møte i Norden-Foccisa core group: 28.6.-1.7. + 5.10. i København . Arbeidet fortsetter i henhold til 3-årig rammeavtale med Norad. Jan Bjarne Sødal er faglig koordinator sammen med Pearson Banda, Zambia. Estrid og Ørnulf Steen sitter p.t. i core group fra Norge.
- Verdens aidsdag 2009 (se 2.1.). Kirkelig VAD-kalender: Estrid vil innhente opplysninger fra bispedømmer og organisasjoner i løpet av oktober.

2.5. Prosjektstøtte: se sak 24 /2009

2.6: Nettsidene:

KUI har avtale med Catrine Bakkan Sættem (tidl.nett-vikar i Informasjonsavdelingen) til fortsatt timebetalte tjenester for KUI .

2.7. Kompetanseheving og nettverk : RORG. Estrid har avsluttet sin periode i valgkomiteen (fra årsmøtet 26.5.)

Estrid og Guro Almås har studiedager i Geneve 1.-2.10. (Det ekumeniske senter, WCC, LWF, CEC, EAA). Estrid deltar på et kurs i Internasjonal diakoni på Diakonhøyskolen 4 (av 5) dager i sept-nov. og planlegger resten av studiepermisjonen til deler av januar 2010.

Sak 24/2009: Søknader om prosjektstøtte

- a) **Søknad fra Asker og Bærum krets – KFUK-KFUM**
om støtte til informasjonsprosjekt "Ansikt til ansikt" ANA KWA ANA

Vedtak:

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.2. Vennskapsarbeid, dialog og kulturmøter).

Sak 25/2009: Faglig fokus: KISP (kl 14.-14.30)

Guro Almås, ny rådgiver for KISP (Komité for internasjonale spørsmål i MKR) ga en innføring i to av KISPs arbeidsområder: "Just Peace"-prosjektet og Klimaforhandlingene fram mot København. Neste KISP-møte avholdes 22.-23.9. Estrid deltar.

Sak 26/2009: Neste møter

mandag 23/11: kl. 13-18 + middag.

Faglig fokus på evaluering, herunder: skal KUI søke om å bli "fagfelleverdert"?. Fremleggelse av Monitoreringsprosjektet "Syng håp". Første runde med ny strategiplan 2011-2014. Besøk av direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen, kl 13.

Vedtak for møter våren 2010:

Mandag 1. mars 2010: Hovedsak: strategiplan og søknad om ny rammeavtale. Frist til Norad 30.4.

Mandag 10. mai 2010 (Årsrapport og regnskaps til Norad innen 31.5.2010)

Sak 27/2009: Eventuelt

Erling J. Pettersen og Olav Fykse Tveit får "Global View"-sertifikat og utnevnes til KUI-ambassadører!

Med vennlig hilsen

Kari Jordheim /sign/
Leder av KUIs prosjektkomité

Estrid Hessellund
Estrid Hessellund
prosjektleder KUI

DEN NORSKE KIRKE

Den norske kirkes nord/sør-informasjon(KUI)

MKR, KISP, KUIs prosjektkomité

Dato: 27.11.2009

Vår ref: 05/419-44 KUII

Deres ref:

Protokoll fra møte i KUIs prosjektkomité 23.11.2009 kl. 13.00-18.00 + middag

Sted: Kirkens hus, Rådhusgt.1-3, Oslo – møtelokale Borg

Til stede:

Kari Jordheim (leder), Tor Kjetil Edland, Toril Rusås, Ketil Michelsen, Kristine Hofseth Hovland, Inger Totunn Sjøtrø, Sigmund Gulliksrud, Estrid Hessellund (sekr.)

Forfall:

Camilla Sandbakken, Jan Bjarne Sødal, Britt Arnhild Lindland, Anette Tjomsland

Gjester:

Ingrid Reite, IKO (sak 35)
Trude Evenshaug (sak 31)

Åpning: Klimaforbønn til 1.s.i advent (fra Arktis) v/Estrid

Sak 28/2009: Godkjenning av saksliste og protokoll fra siste møte 21. september 2009

Vedtak: Protokoll fra møte 21.9.2009 og dagens saksliste ble godkjent.

Sak 29/2009: Orienteringssaker

- a) *Ny generalsekretær i Mellomkirkelig råd:* Berit Hagen Agøy hilses velkommen og vil bli invitert til et KUI-møte våren 2010. Berit starter 1.3.2010.
- b) *Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd.* Komiteen konstaterer med glede at KUI er synliggjort i håndboken flere steder.
- c) *Ny klimarådgiver:* Linn Marie Holberg startet i Kirkerådet primo november og hilses velkommen.
- d) *Planlagte arr. jan-mars 2010 der KUI deltar:*
 - 15.-17.1. Samling for distriktskontakter i Kirkens Nødhjelp
 - 27.1. Hamar og Ringerike prosti (Grønn kirkebok med mer)
 - 19.3. Tingnes menighet, Valdres (Skaperverk, miljø og Syng håp)
 - 20.3. Valdres folkehøgskule (lørdagsseminar om nord/sør-spørsmål)

Sak 30/2009: KUI / Norad

- a) *Virksomhetsplan og budsjett 2010.* Ble sendt til Norad innen fristen 1.10.2009. Svar fra Norad forventes i beg. av februar 2010.

- b) *Ny informasjonsstrategi 2011-2014 og søknad om ny rammeavtale ut fra Norads retningslinjer for informasjonsstøtte "Folkeopplysning for en ny tid". Frist for søknad: 30.4.2010.*

KUI har sammen med øvrige rammeavtaleorganisasjoner (RORG'er) deltatt i seminar 1.-2.11. på Mastemyr. Her ble vurderingskriteriene fra Norad presentert og framdriften debattert.

KUIs første oppgave er å lage sin nye informasjonsstrategi. Arbeidsgruppen som ble nedsatt på siste KUI-møte (Kari Jordheim, Anette Tjomsland, Estrid Hessellund og evt. Inger Torunn Sjøtrø) vil arbeide med strategien etter dette møte (se neste punkt). 1.møte avholdes innen jul.

Sak 31/2009: Faglig fokus: Ny informasjonsstrategi

Vedlagt saklisten: Kommunikasjonsplattform for Den norske kirke (2006), Norads retningslinjer (foreløpige), vurderingskriterier fra Norad for "Folkeopplysning i en ny tid" + den "gamle".informasjonsstrategi 2007-2010.

Trude Evenshaug, kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, innledet med tanker om Den norske kirkes kommunikasjonsstrategi og ga innspill til ny informasjonsstrategi for KUI. Estrid leverte skriftlig innspill til tenkning om "Folkeopplysning".

Alle innspill tas med i det videre arbeid (arbeidsgruppen + e-post-korrespondanse februar 2010 + KUI-møtet 1.3.2010.)

Sak 32/2009: Regnskap 2009

Status for året pr. 19.11.2009 ble lagt fram på møtet. Det ser ut til at det vil bli et overskudd (ubrukte midler) på 50-70.000 dette året.

Det trengs et nytt opplag av "Du Verden"-heftet (veiledningshefte for vennskapsmenigheter). Det gjøres avtale med Østfold trykkeri for å få dette gjort og få regning på dette års budsjett.

Sak 33/2009: Årets prosjekter og fremdrift

(iflg. virksomhetsplan 2009)

2.1. Globalt gudstjenesteliv:

- Nord/sør-søndagen (sø 18.10.). Iflg gudstjenestelisten i Vårt Land var det stor oppslutning om ofring til TV-aksjonen på søndag 18.10. – i Oslo-regionen. Vi vet lite om hvordan og hvor mye gudstjenestemateriellet har blitt brukt. – Dette kan være et nyttig emne for en brukerundersøkelse.
- Nordisk Syng håp-gudstjenesteverksted med inspirasjon fra Sør: 11.-13.9. på Granavolden + 14.9. på Musikkhøyskolen. Rapport var vedlagt innkallingen. Dette var et av årets store løft for KUI, og må betraktes som et vellykket prosjekt, som føyer seg inn i rekken av Syng håp-formidlingsarrangement. Nytt av året var kontakten til kirkemusikklinjen på Norges musikkhøyskole, som vurderte opplegget meget positivt.
- Syng håp – tillegg 2010. IKO Forlag avholdt møte 5.11. omkring konseptet. Samarbeidspartnere bli IKO Forlaget, KUI og KN. Redaksjonsgruppen starter sitt arbeid januar 2010. Ferdigstilling av materialet: juni 2010. Trykking: november 2010. Lansering: januar 2011 (i samarbeid med KNs fasteaksjon). KUI har tidligere lovet å støtte med produksjonskostnader. KUI/AU har på dette grunnlag bevilget kr.20.000 fra årets budsjett.
- Syng håp – monitoreringsprosjekt – se sak 35, Ingrid Reite, IKO
- Gudstjenestemateriell til Verdens aidsdag 2009 på NN og BM er ferdigstilt og lagt ut på nett.

2.2. Vennskapsarbeid, dialog og kulturmøter

- DU VERDEN! Veiledningshefte for vennskapsmenigheter ble sendt til alle menigheter/nye menighetsråd i begynnelsen av november. Flere av misjonskonsulentene i bispedømmene er med og promoterer heftet på kurs for menighetsråd i november. Opplaget på 2000 er brukt. Et nytt opptrykk er nødvendig.
- Oversettelse til engelsk er ferdigstilt v/Ivan Chetwynd. Layout og trykking gjenstår.

2.3. Miljø, forbruk og rettferd.

- Skaperverk og bærekraft – klima, kirke og København. Estrid har jobbet med koordinering av klimaseilasen for gruppen fra De sentralkirkelige råd + Bispemøtet. (Program var vedlagt innkallingen). Flere fra KUIs prosjektkomité deltar på klimaseilasen (8 av 12).
- I tillegg: redaktør av ressursbrev til menighetene (sendt ut fra BM og KR uke 47 med bl.a. klimauttalelse fra Bispemøtet, forslag til klimaforbønn på 3.søndag i advent, info om "Ropet fra Arktis", isbjørn til København mv.). Estrid deltar i tillegg til klimaseilasen på NGO-Forum i Kbh 14.-16.12.
- Samling for resursgruppene fra bispedømmene: det lyktes ikke å samles på seilasen. Spørsmålsark om aktiviteter er sendt ut. Kristine samler svarene og sender rundt. Forslag om en nett-konferanse på nyåret er kommet opp. Ellers planlegges ny nettverkssamling for ressursgruppene til høsten 2010.
- Regionale tiltak: Sigmund informerte om Sør-Hålogalands initiativer. 33 vil delta på klimaseilasen, bl.a. en gruppe fjorårskonfirmanter. Videre ønsker man å holde inspirasjonskurs for miljøkontaktene i menighetene. – I Bjørgvin arrangeres 24.11. dialogkonferanse om olje, klima og etikk (Den siste olje?).
- Ny Grønn menighet-plakat – i samarbeid med NKR: Kristine og Estrid har revidert tekst. Avtale om ny (økumenisk) tegning er inngått med Thomas Sandnæs. Avtale med Fairtrade/Max Havelaar om merking av Fairtrade-punktene på plakatene spesielt. – Kristine holder i trådene.
- Hustavlen – på engelsk. KVs klimarådgiver, Guillermo Kerber, ønsket å distribuere Hustavlen til medlemskirker og samarbeidspartnere på den økumeniske del av klimakonferansen i Kbh, på KVs Advocacy Week i New York og på hans reise til Scotland i november. (500 ex). Disse er med glede formidlet videre til ham.
- *Melding fra Guillermo Kerber: We did have a good UN Advocacy Week. We had the honour to have the Moderator of the WCC Commission on International Affairs, Rev Kjell-Magne Bondevik reading the Hustavle prayer and distributed copies to all participants.*
- Fairtrade/Max Havelaar Norge: Guro Hellgren (diakonirådgiver i Dnk) er valgt inn i styret (på årsmøtet 21.4.). Estrid deltok på strategikonferanse 13.11. da Guro var forhindret.

2.4. Kunnskap og kirkelig refleksjon om Nord/Sør-spørsmål:

Hiv&aids:.

- Norsk ressursgruppe i regi av Norges Kristne Råd er etablert. Britt-Arnhild og Estrid deltar pva Dnk. Gruppen hadde møte 28.10.
- Nordisk kirkelig hiv&aidssamarbeid: Jan Bjarne og Estrid deltok i et nordisk møte i Stockholm 28.9. Koordineres av Sveriges Kristne Råd.
- Norden-Foccisa core group: møte i den nordiske del av core group 5.10. i København. Arbeidet fortsetter i henhold til 3-årig rammeavtale med Norad. Jan

Bjarne Sødal er faglig koordinator sammen med Pearson Banda, Zambia. Estrid og Ørnulf Steen sitter p.t. i core group fra Norge.

- Verdens aidsdag 2009 (se 2.1.). Kirkelig VAD-kalender: Estrid har innhentet opplysninger om arrangement fra bispedømmer og organisasjoner. Kalenderen er sendt ut via kontaktnettet (diakonirådgivere, KN-regionskonsulenter, Kirkens Bymisjon o.a. – og langt på nett (www.kirken.no og www.kui.no)).

2.5. Prosjektstøtte: se sak 34 /2009

2.6: Nettsidene:

KUI har avtale med Catrine Bakkan Sættem (tidl.nett-vikar i Informasjonsavdelingen) til fortsatt timebetalte tjenester for KUI.

Dette er en minimumsløsning, og det er ønskelig med en større innsats på nettsiden neste år. – Villige og kvalifiserte medarbeidere etterlyses.

2.7. Kompetanseheving og nettverk :

Estrid og Guro Almås hadde studiedager i Geneve 1.-2.10. (Det økumeniske senter, WCC, LWF, CEC). Intern rapport foreligger.

Estrid deltar på et kurs i Internasjonal diakoni på Diakonhjemmet Høyskole 4 (av 5) dager i sept-nov. og planlegger resten av studiepermisjonen til deler av januar 2010.

Sak 34/2009: Søknader om prosjektstøtte

a) Søknad fra Ilen menighet, Trondheim, om støtte til Misjonsfest med fokus på Kamerun

Vedtak:

Det bevilges kr. 1.850,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.4. Kunnskap og kirkelig refleksjon om Nord/sør-spørsmål)

b) Søknad fra Hurdal menighet, om støtte til vennsapsprosjekt Soroti (Uganda)-Hurdal

Vedtak:

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.2. Vennsapsarbeid, dialog og kultur møter)

c) Søknad fra Buskerud KFUK-KFUM om støtte til informasjonshefte "Bangla-partnerskapet 10 år"

Vedtak:

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.2. Vennsapsarbeid, dialog og kultur møter)

d) Søknad fra Det Norske Bibelselskap om støtte til Cuba-trff i Trondheim

Vedtak:

Det bevilges kr. 5.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.4. Kunnskap og kirkelig refleksjon)

om Nord/sør-spørsmål).

- e) *Søknad fra Hamar bispedømme om støtte til diakonikonferansen "Tro, skaperverk og rettferdighet"*

Vedtak:

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.3. Miljø, forbruk og rettferd)

- f) *Søknad fra Sør Hålogaland bispedømme om støtte til prosjekt "klimamarkering i København"*

Vedtak

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.3. Miljø, forbruk og rettferd)

- g) *Søknad fra ressursgruppa for miljø, forbruk og rettferd, Sør Hålogaland bispedømme, om støtte til kurs for miljøkontakter.*

Vedtak:

Det bevilges kr. 10.000,- under henvisning til KUIs retningslinjer for tildeling av informasjonsstøtte og virksomhetsplan 2009 (2.3. Miljø, forbruk og rettferd)

Sak 35/2009: Syng håp - monitoreringsprosjekt:

Ingrid Reite, IKO, la frem rapport for Monitoreringsprosjektet "Syng håp"(dokumentet var sendt ut på forhånd).

Komiteen noterte seg mange interessante resultater og takket Ingrid for et grundig arbeid.

Det har på flere måter vært nyttig for KUI å få erfaringer med et slikt prosjekt. Vi ser at mye av metodikken og refleksjonene rundt evaluering også kan være nyttig å anvende på andre prosjekt vi jobber med.

Rapporten sendes til Norad innen 15.desember 2009, til Mellomkirkelig råd o.a.

Kirkens informasjonstjeneste oppfordres til å løfte temaet som en pressesak og omtale rapporten i Kirkeaktuelt.

Sak 36/2009 : Diaconia in Context

- Transformation
- Reconciliation
- Empowerment

An LWF Contribution to the Understanding and Practice of Diakonia

Jmf. samtale på siste KUI-møte: Som oppfølging av Plan for diakoni i Den norske kirke og som et ønske om å styrke det internasjonale aspekt i diakonalt arbeid videre, har KUI ønsket å fremme bruken av dette heftet i Norge.

Heftet ble godkjent av LVFs sentralkomiteé i oktober og kan oversettes. Knut Grønvik er forespurt og har sagt ja til å oversette til norsk (bokmål). KUI betaler oversettelsen via årets budsjett.

På bakgrunn av notat fra Estrid drøftet komiteen det videre arbeid: Hvilke målgrupper henvender heftet seg til? Hvilke organer er det ønskelig å ha med som utgivere og med på finansiering av trykkeutgiftene? – Saken tas også opp i MKR/avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål.

Målgruppe for bruk av heftet:

- Diakonale og teologiske undervisningssteder (Diakonhjemmet Høyskole, Misjonshøyskolen, Høyskolen Diakoniva, Lovisenberg Diakonale Høgskole, Masterprogrammet i Profesjonsetikk og diakoni (TF), Haraldsplass diakonale høgskole, Kirkelig Utdanningssenter i Nord (KUN), Det teologiske menighetsfakultet (MF), andre
- Diakonirådgivere i bispedømmene
- Diakoner og frivillige diakoni-medarbeidere i lokalmenigheter
- Ansatte i Kirkens Nødhjelp (regionskonsulenter, ute-ansatte,...)
- Misjonsselskapenes ansatte
- Misjonskonsulenter i bispedømmene
- Ansatte i Kirkens Bymisjon, Kirkens sosialtjeneste, Blå kors o.a.

Vedtak:

Det var ønske fra komiteen om at KUI går videre med den administrative oppfølging og dermed får hovedansvar for utgivelsen av heftet på norsk (jmf virksomhetsplan 2010):

- innhenting av tilbud fra trykkerier (Kari undersøker Diakonhjemmets trykkeri, Estrid et par andre)
- brev til foreslåtte med-utgivere (Dnk v/KR, MKR, KUI – Kirkens Nødhjelp, SMM, Frikirken, Diakonhjemmet)
- redaksjonsarbeid, lay-out, formgivning på bakgrunn av norsk tekst og bilder/diagrammer fra LVF

Framdrift:

Nov 2009- 1.4.2010: oversettelse, forespørsel og tilsagn fra med-utgivere

April – mai 2010: redaksjonsarbeid, lay-out

Juni 2010: trykking

August – oktober 2010: lansering og distribusjon

Eventuelt studieopplegg knyttet til heftet for lokale menigheter tas opp til drøfting på et senere tidspunkt.

Kjell Nordstokke holdes orientert om sakens gang fortløpende.

Kari undersøker hvem som er kontaktperson/leder for ”Diakoniledermøtet”.

Sak 37/2009: Neste møter

Vedtak for møter 2010:

Mandag 1. mars 2010 - kl 11.00-15.30: Hovedsak: strategiplan og søknad om ny rammeavtale. Frist til Norad 30.4.

Mandag 10. mai 2010 – kl 11.00-15.30. Herunder: Årsrapport og regnskaps til Norad innen 31.5.2010.

Fredag 24.september – kl 11.00-15.30. Herunder: Virksomhetsplan 2011 til Norad innen 1.10.

Mandag 22.november – kl 13.00-18.00 + middag

Fagdag for kirkelige utdanningsinstitusjoner: 27. eller 28. oktober

Sak 37/2009: Eventuelt

Årets julegave til komiteens medlemmer (+ daglig leder) ble utdelt.

Med vennlig hilsen

Kari Jordheim /sign/
Leder av KUIs prosjektkomité

Estrid Hessellund
prosjektleder KUI

Protokoll fra møte i kontaktgruppa for Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke 9.nov. 2009

Sted: Kirkens hus

Tid: 09.11.09 kl. 1530-1900

Til stede:

Fra IRN: Shoaib Sultan, Mohammed Amarzguioui, Faruk Terzic, Bushra Ishaq

Fra MKR: Olav Fykse Tveit, Line Marie Onsrud, Anne Hege Grung, Knut Kittelsaa, Sven Thore Kloster

Fra Norges Kristne Råd: Nora Stene Preston

16/09: Godkjenning av innkalling og protokoll

Innkalling og protokoll fra forrige møtet ble godkjent.

Sven Thore redegjorde for et møte mellom MKR og Universelt Fredsforbund (Moon) i forlengelsen av samtalen på forrige møte i kontaktgruppa. MKR har blitt invitert til mange dialogarrangementer i regi av Universelt Fredsforbund, men har avstått fra å delta fordi MKR ikke ønsker å støtte opp om, eller på noen måte legitimere, Universelt Fredsforbund. Dette er nå formidler til Universelt Fredsforbund.

17/09: Oppfølging av fellesuttalelsen mot vold i nære relasjoner

Tidligere samme dag som møtet i kontaktgruppa, 9.november, var felleserklæringen mot vold i familien og vold i nære relasjoner lansert på Håndverkeren konferansesenter. Statssekretær Astrid Aas-Hansen fra Justisdepartementet, Oslo krisesenter og Kirkelig resurssenter mot vold og seksuelle overgrep deltok sammen med representanter fra kontaktgruppa på lanseringsseminaret. Det var veldig bra å samarbeide med disse instansene om seminaret. Statssekretæren vil formidle felleserklæringen i regjeringsapparatet, og Oslo krisesenter vil følge opp med å videreformidle den til de andre krisesentraene.

Lanseringen og seminaret var vellykket. Det var ingen journalister til stede, men nyheten ble fanget opp av NTB, som igjen førte til at over 50 norske nyhetsnettsteder hadde saken én time etter lanseringen. I etterkant har Marie Simonsen skrevet om fellesuttalelsen i Dagbladet, Morgenbladet har viet den en hel lederartikkel, ENI (Ecumenical News International) har sendt ut en internasjonal pressemelding og Kirkenes Verdensråd har nyheten på sin nettside.

Kontaktgruppa påpekte imidlertid to ting. For det første må man være forberedt på at det kan komme negative reaksjoner, eller at fellesuttalelsen kan bli misbrukt og tatt ut av sin sammenheng. For det andre er det viktig at den nå følges skikkelig opp – på mange måter er det først nå arbeidet begynner. Uttalelsen må gjøres mer kjent. Den bør sendes ut til moskeer og menigheter, til krisesentre og andre institusjoner. Line vil ta den med inn i religionslærerforeningen, og Faruk vil lage en artikkel og sende den til Islamic Journal. Det er ønskelig at kontaktgruppa fortsetter samtalen på neste møte om hvordan den konkret kan forplikte seg på videre oppfølging av fellesuttalelsen.

18/09: Veien videre for Kontaktgruppa

Kontaktgruppa forsøkte seg på en liten selvevaluering og snakket om sin egen virksomhet og hvordan man så for seg dialogarbeidet framover. Følgende momenter ble fremhevet:

- Det kan være lurt å sikre større bredde i kontaktgruppa og mer kontakt med og forankring i menighetsplanet i moskeene og kirka. Man kan for eksempel i større grad legge møtene til lokale menigheter og moskeer i Oslo.
- Kontaktgruppa har særlig tre hovedoppgaver. Det første er å være et forståelsesfremmende og pedagogisk verktøy mellom hverandre og storsamfunnet. Det andre er å være et interesseorgan som bidrar til å sette ting på den politiske dagsorden både i egne trossamfunn og i storsamfunnet forøvrig. For det tredje er kontaktgruppas arbeid også forebyggende i forhold til potensielle konflikter mellom kristne og muslimer, eller mellom storsamfunn og trossamfunn eller religiøse minoriteter.
- Det er viktig at kontaktgruppa prioriteres av både IRN og MKR. IRN meldt at kontaktgruppas arbeid betyr svært mye for dem. Det gjør den også for MKR. Det har vært veldig fint at både Olav og Shoaib har prioritert å være med på møtene. Det blir viktig at også MKRs nye generalsekretær gjør dette.
- Kontaktgruppa mente den har funnet en fin balanse mellom politiske og teologiske temaer. Kontaktgruppas arbeid oppleves som relevant fordi den fokuserer på begge disse tingene. I tillegg har den også en god balanse mellom å være praktisk og lokalt orientert, samtidig som den har en internasjonal kontaktflate.
- Kontaktgruppa understreket at det også bør letes etter andre verktøy enn bare fellesuttalelser og erklæringer.
- Det virker som man har funnet en god møtefrekvens i forhold til arbeidsmengden. 4 møter i året er passende. Man kan kanskje i ennå større grad delegere en del arbeid til ad hoc arbeidsgrupper.

19/09: Kristen-muslimsk delegasjonsreise til Bosnia

Den planlagte delegasjonsreisen til Bosnia er utsatt til 2010, nærmere bestemt til tirsdag 28. september - søndag 3. oktober 2010. Alle bes om å holde av datoen. Ny søknad er sendt til UD, og vi håper å ha mottatt et svar innen neste møte. Hvis svaret er positivt, må det settes ned en arbeidsgruppe som kan lage program og ta kontakter med relevante aktører i Bosnia.

20/09: Klima

Olav orienterte om kirkens miljøengasjement i forkant av København-toppmøtet. Sammen med Norges Kristne Råd, Kirkens Nødhjelp, Fremtiden i våre hender og Naturvernforbundet har man fylt opp en hel danskebåt som skal ned til møtet for å delta i demonstrasjoner og markeringer. Det var synd at IRN ikke kunne stille med imamer på dette arrangementet, men bra at Bushra skal delta fra IRN sin side.

I Trondheim har Abdinor holdt en god appell/innledning om klimaproblemet fra et muslimsk perspektiv.

Dersom kontaktgruppa skal jobbe mer med klimaspørsmål, er det viktig at man finner ut hva kontaktgruppas bidrag kan være. IRN forbereder en innledning til neste møte om hvordan de tenker kontaktgruppa evt. kan jobbe med klimaspørsmål.

Neste møte:

Torsdag 4. mars kl. 17-20 hos IRN

Referat fra SMM-møte 14. september 2009

Til stede: Grete Raddum, Thore Sakseberg, Arnt Jerpstad, Grethe Matre, Rolf Kjøde, Rolf Gunnar Heitmann, Jorunn Andestad Langmoen, Kjetil Aano, Olav Fykse Tveit, Jens Petter Johnsen, (Knut Hallen).

Forfall: Vidar Bakke, Tore Laugerud, Kåre Eriksen, Mari-Anne Nybraaten.

Orienteringssaker:

- Misjonskonsulent i Oslo sykemeldt fram til 15. okt, DL (daglig leder) ønsker å samarbeide om opplæring av menighetsråd etc. (Oslo bare 60 % (?) dekning med avtaler). Felles løft mot Oslo-menigheter?
- Misjonskonsulent (MK)-tur til Brasil/Ecuador - går som planlagt med 5 MK + DL
- SMM deltar v/DL på Klimaseilasen (KN, Fremtiden i våre hender og Cicero) 12.-14. des.
- Edinburgh-jubileet 7.-9. sept. 2010
- Brosjyrer og roll-up felles, men med regional utforming.
- Felles mål inn mot menighetene: 1000 misjonsavtaler i jubileumsåret 2010. "Alle norske menigheter bør ha et forpliktende misjonsengasjement (konkret minst ett SMM-prosjekt)."
- Besøk fra Bibelselskapet 3. desember 09.00-09.30
Stein Mydske. Mydske er invitert til 30 min orientering: Tema: Bibel og misjon, jfr. Såmannssøndagen. Bør SMM og Bibelselskapet samkjøre seg i forhold til kontakt med Dnk? etc.
- Gratulasjon av Olav som ny gen.sekr. for KV
- Siste SMM-møte for ham og Grethe Raddum
- Avskjedskort til Kjell Børge Tjemsland og Anne Synnøve Ropstad. Anne Synnøve slutter formelt som MK 1. oktober og blir menighetspedagog i Skedsmo menighet.

Info-runden fra organisasjonene og kirken:

Tibetmisjon:

7 nye utsendinger til Nepal
Ansatt leder for Nepalarbeidet, Tor Skeie
Ny gen.sekr. starter opp 1. okt.: Heidi Westborg Steel
Vanskelig med nytt arbeid fra Lhasa
Leder for Kina arbeidet, skal bo i Thailand

Normisjonen:

Flott GF, med fokus på misjon
Stor representasjon fra søsterkirker
Ønsker å spisse mot disippel og lederutvikling både internasjonalt og i Norge
Samtidig istandsette kirker, kirkebyggende
Målgruppe:
Satses ungt, nedenfra
Marginaliserte grupper jfr. arven fra Skrefsrud

Skoleaksjonen på KG i år: Utdanning/Skole i Dhaka
Elever fra KG ute å ser på både planlegging og fullføring av skolen
Ønske om at dette i sin tur også skal styrke kirkene

Kirkerådet v/Jens-Petter Johnsen

Har ved dagens valg oppfylt mange av de kriterier som stortinget har satt for demokratireformen
Gudstjenestereformen: Viktig med SMM bidrag
Respons hittil fra høringen: Bl.a. at den burde bli tydeligere på det lutherske. Det blir antagelig store forandringer ifht. forslaget.
Trosopplæringen skal behandles i en lett revidert utgave på kirkemøtet.
Presesfunksjonen: Bli først en foreløpig løsning, deretter vil man se på dette i en større bredde i forbindelse med ny kirkestruktur i 2013-2014
Møresaken: God dialog med partene i Møre og sentralt
SMM miljøene har også gode kandidater til Gen.sekr. stillingen i MKR

MKR v/Olav F. Tveit

Ny gen.sekr. i LVF skal velges på GF 2010
Dnk hadde besøk av kirkeledelsen i Kina i vår og det blir nå aktuelt med gjensisitt
KV har GF i Seoul neste år
Dette sammen med Dalit (kasteløse)-problematikken i India gir et felles fokus mot Asia
KM-sak nå i november: "Innvandrere og menigheten". KIA og Internasjonale menigheter er både konsultert og involvert.
Handler bla. om å ta strategiske valg iht. 1/9 av den norske befolkning.
Kontakt med islamsk råd: Felles støtte til de kristne minoritetene i Pakistan
Kommer antagelig også en fellesuttalelse "mot vold i nære relasjoner"
Utfordring til SMM: Hvordan mobiliserer vi misjonærenes flerkulturelle kompetanse ?

Misjonsalliansen

Ansetter egen finansmann til å lede microfinans
Skilles ut som eget A/S
Mange interesserte i den jobben, MA sikter høyt
Ekteparet Eidsaa reiser som de første MA misjonærer til Kambodsja
Jubileum for arbeidet i Bolivia
Urfolk som er i majoritet men som har vært undertrykt, har nå fått president
40 voluntører ute nå
2 til Filippinene for første gang

Den Norske Israelsmisjon

Nytt tårn i Immanuelkirken i Tel Aviv pga sikkerhet, men trenger fortsatt finansiering
Bridgebuildersgruppen har nylig vært i Norge. 10 +10+10(palestinere, nordmenn og jøder). Dette fungerer!
2 glimt: En Palestiner fikk troen på Gud tilbake i møte med Jesustroende jøder.
En Israelsk soldat ser ikke lenger bare "fienden" på den andre siden, men de som elsker.
DNI strategi: Tilbake til røttene for å fornye.
Diskusjon blant Messianske jøder(1. promille av jødene): Forholdet til LOVEN

Starter opp brukt butikk i Bergen
Landsmøtet: 30juni-4 juli 2010

NMS

I forhandlinger om å starte en felles kirke for fulanere.
Luthersk basert men med en økumenisk inngang.
Basis: Messiastroende muslimer/fulanere
Hald Internasjonale Senter: Tar for første gang imot utvekslingsstudent fra Kina
NMS inne i en stor omleggingsfase/omstrukturering. Både på hovedadm. og i regionene.
Viktig å tydeliggjøre den misjonale dimensjonen i kirka/menighetene
KM sak "Innvandrere og menigheten": Må være rom for fleksible løsninger for nye menigheter - det vil gagne alle parter interesser.

Sak 13/09: Gjennomgang av SMM-strukturen,

Generelle momenter til drøfting:
De regionale rådene funksjon
Misjonskonsulentenes rolle
Balanse mellom prosjekter og misjonal tenkning
Finansiering, evt. medlemskap uten betaling
Regionale forskjeller
Representasjon i SMM

Vedtak:

Vi bør ha arbeidsmøte med de største aktørene: AU+NMS og MA evt. med en rep. fra stiftsdirektørene i forkant av møtet 3. des. AU forbereder og innkaller til dette møtet. Målet er å sikre en struktur som gjør det regionale samarbeidet forutsigbart, ikke minst i forhold til økonomiske forhold.

SAK 14/09 Invitasjon til Hamar BD

Vedtak

SMM ser positivt på mulighetene for Hamar BD til medlemskap. SMM sentralt tar initiativ for å drøfte Hamars engasjement i SMM.

SAK 15/09 Finansiering av MK stillingene

Signaler fra både Tunsberg og Oslo at "kr 100 000 i OVF-midler" ikke lenger strekker til pga inflasjon og lønnsstigning. Direktør Jens-Petter Johnsen informerte:

Kan evt. ta et skritt for å fremme dette for departementet tidligst i 2011. Har som prest i Dnk sett SMM som en kjempeverdi som ikke kan måles alene ut fra antall avtaler. MK har en viktig funksjon som en som fanger opp dette når man henvender seg fra sentralt hold til bispedømmene.

SAK 16/09 Tidspunkt og sted for fellessamlingen 2010

Bodø har meldt interesse og kan også knytte det til en mer utadrettet misjonskonferanse..

Vedtak:

Fellessamlingen 2010 legges til Bodø 9.-10. juni etter samme struktur som tidligere.

SAK 17/09 Misjonsstrategisk samtale

Brasil spares til en Latin-Amerika-samtale senere. KIA inviteres til innlegg om "migranter og menigheten" (i etterkant av KM-saken i nov) på møtet 3. desember.

Grete Raddum innledet om "Privatisert misjon også sett i lys av forholdet mellom vennskapsavtaler og misjonsavtaler."

- Postmoderne, individualisert.

Hvis kirka hadde fungert optimalt så hadde vi ikke trengt organisasjonene.

Byråkratisering - engasjement

Vi må ikke konkurrere, men velsigne hverandre

Voluntører en måte å møte dette på og knytte dem til organisasjonene.

Momenter fra samtalen:

- konkurrere hverandre gode

- med hvem sine øyne starter prosjektet?

- gammel problemstilling

- gjøre prosjektene våre så gode at de fenger

- eks. på problemer med privat misjon/bruksimport: Klesprodusentene som gikk konkurs fordi noen gav bort gratis klær.

- NMS strekker seg langt, men har visse retningslinjering

- Are Kalvø: Apropos til temaet: "kvittering" på You Tube

- "ta dem inn, det er bare slik man kan få formet dem"

- Normisjon forsøker å kvalitetssikre private initiativ og lar det evt. bli et nytt prosjekt under organisasjonene.

- Finnes det noen studier på skadevirkningene ved privat misjon?

- Misjonsorganisasjonene bør bruke kompetansen og lederskapet til å veilede og kanalisere dette engasjementet.

SAK 18/09 Lansering av ny nettside www.menighetogmisjon.no

Kan få fast link på førstesiden av www.kirken.no. En naturlig forutsetning er da at SMM-organisasjonene gjør det samme på sine nettsider.

Vedtak:

"SMM-organisasjonene legger inn logoen til SMM som en fast link til menighetogmisjon.no på sine nettsider."

Rådet ønsker å uttrykke en stor takk til spesielt til Olav Svanholm (web-ansvarlig) og Bjørn Lyngroth (TM - teknisk konsulent) for innsatsen med å få dette meget verdifulle verktøyet opp å gå. Blir antagelig førstesideoppslag på kirken.no mandag 5. okt. Vær med å spre info om den nye siden.

SAK 19/09 SMM bidrar med seminar om "Misjonal trosopplæring"

På Nasjonal Trosopplæringskonferanse 20.-21. oktober. MK i Bjørgvin Anne Synnøve Ropstad har hovedansvaret.

Organisasjonene burde benytte sjansen til å få flere prosjekter gjennom Trosopplæringen. Prøver å profilere barne- og ungdomsretta prosjekter i en egen brosjyre klar til Trosopplæringskonferansen (jfr. MK i Borg, Tunsberg og Agder/Telemark arbeid med brosjyre).

Organisasjonsledelsen oppfordres til å signalisere større prioritet til Trosopplæringen i sine organisasjoner og konkret hjelpe SMM med å skreddersy en prosjektpakke tilpasset Trosopplæringen og vurdere det som en egen rubrikk i sine prosjektkataloger.

Vedtak:

Rådet ber Praktisk Arbeidsgruppe(PA) følge opp denne saken.

SAK 20/09: SMMs høringsvar på gudstjenestereformen

Salmebokutvalget ønsker seg flere misjonssalmer. Arbeidsutvalget har bedt om en misjonssalme fra hver organisasjon og har fått svar fra 5 av 6. Arbeidsgruppen "Gudstjeneste og Misjon" leverer inn høringsvar ved DL. 15 sept.

SAK 21/09: Oppfølging av vedtak fra marsmøtet

SMM SAK 07/09: Oppfølging av "Menighet i Bevegelse"

"Menighet i bevegelse" er blitt aktualisert gjennom kirkens arbeid med kirkeforståelsen, (Teologisk nemnd arbeider nå med "hva det vil si å være en evangelisk luthersk kirke" fram mot KM 2010) og menighetsutvikling er konkret blitt etterspurt fra flere hold.

- Hvordan kan vi best følge opp dette slik at vi kan virkeliggjøre vårt mål om å "forme og formidle misjonel kirketenkning og menighetsutvikling"? (jfr. strategiplanen pkt. 3.3).

Vedtak:

SMM ber AU vurdere hvordan "Menighet i Bevegelse" kan følges opp og presentere et forslag i september møtet.

Vedtak:

"Menighet i Bevegelse" utsettes evt. kobles opp mot arbeidet med trosopplæringen og gudstjenestereformen.

Ref. kha

Referat - SMM MØTE 3 DESEMBER 2009

Til stede: Vidar Bakke, Heidi Westborg Steel, Arnt Jerpstad, Grethe Matre, Rolf Kjøde, Tore Laugerud, Rolf Gunnar Heitmann, Jorunn Andestad Langmoen, Sven Oppegaard, Jens Petter Johnsen, (Knut Hallen).

Forfall: Kåre Eriksen, Mari-Anne Nybraaten, Thore Sakseberg, Kjetil Aano

Velkommen til ny gen.sekr. i Tibetmisjonen: Heidi Westborg Steel

ORIENTERINGSSAKER:

1. Info fra daglig leder:

a) Rapport fra MK fellessamling 6. nov. 09

b) Rapport fra SMMs -kompetansehevingsturer for MK og plan for oppfølging

(jfr. vedtak i PA 11.11.09)

Følgende steder har fått besøk:

Israel/De palestinske områdene(februar 09)

Kina/Hong Kong (feb/mars 09)

Brasil/Ecuador(okt.09)

(Tibet/Nepal gjenstår, evt. sommeren 2010 ?)

PA's vedtak i saken følger:

- *MK bes ta kontakt med de aktuelle organisasjoners regionsledere og legge en plan for besøk i menigheter som har avtale, fortrinnsvis fram til sommeren (evt. andre arrangementer hvor engasjementet kan brukes).*
- *MK bes også sjekke med organisasjonene om muligheter til å fortelle fra turen på arrangementer*
- *Hovedinntrykket etter disse turene er at de er meget vellykket, og at det er en god investering av ressurser både for org. og MK. PA mener det er ønskelig at slike turer blir lagt inn i fremtidige langtidsplaner, og at SMM begynner å tenke videre ang. finansiering, sted, samarbeid med BD osv.*

c) Rapport fra Trosopplæringskonferansen og generell oppfølging av SMMs

Trosopplæringsprioritering:

- Flott med Normisjonens Trosopplæringsoppslag i Agenda 3.16
- De andre org. utfordres til å ha lignende Trosopplæringsoppslag i sine blader.
- De org. som er på tilbudssiden i Trosopplæringen får en unik mulighet til å engasjere nye barn og unge i misjon og også i konkrete prosjekter.

d) Oppsummering/Rapport fra DL rundtur til BD 2008/2009 se vedlegg

Nord Hålogaland ble som siste BD besøkt i slutten av oktober.

2. Info runden fra partene:

NORMISJON

- Lønnsjustering for misjonærene
- Jobber med organisasjonsutvikling, en annen org.modell
- Alternativt inntektsskapende arbeid
- Samarbeidskirken i India ønsker nærmere samarbeid også på det teologiske området
- Samarbeid med tent(teltmaker org.), tror dette blir enda viktigere fremover
- Åpenhet i acta og hos ungdommen med å jobbe interaktivt med søsterkirker i Øst-Europa

AREOPAGOS

- Knud Jørgensen og ekteparet Harbakk slutter
- Foretatt en nedbemanning: mistet infoleder, ansatt ny infokonsulent knyttet til norsk avd. i 50 % stilling: Ann Kristin van Zeyp Nilsen
- Raag Rolfsen ansatt som ny direktør
- Emmaus transformeres over i et kirkelig senter for rel.møte og dialog i samarbeid med Oslo bispedømme (KN og MKR også med). Holde til på et dialogens hus som blir fellesreligiøst
- Tao Fong Shan blir lokal stiftelse i april 2010
- Tjent 30 mill + i 2009 over budsjett
- I ferd med å knytte kontakt med enkelte menigheter, ikke minst ifht. "Mesterens lys", alternativmesser etc.
- Arbeider på utradisjonelle måter for å nå mennesker som ikke nås av tradisjonell misjon

MISJONSALLIANSEN

- Ekteparet Eidsaa på plass i Kambodsja, se blogg
- Skoleprosjekter i samarbeid med myndighetene
- Kina
- Liberia, 37 % går på skole der. Derfor skoleprosjekter i samarbeid med Metodistkirken og myndighetene
- Ny mikrofinansstruktur på plass
- Blir bank i Ecuador
- Banketablering i Vietnam i samarbeid med vietnamesiske myndighetene og tippeselskapet med mer enn 10 000 kunder
- Utvider med en stilling på kontoret i Oslo.
- Jobber med ny strategiplan for utenlandsarbeidet, ferdig til sommeren
- Bra inntekter. Over 500 nye faste givere i løpet av 2009
- Avslutter lokalkontoret på Vestlandet

ISRAELSMISJONEN

- Økonomien er bedre enn i fjor, men trenger fortsatt penger til Immanuelkirken (3 mill. til dette prosjektet i tillegg til det ordinære budsjett)
- Vanskelig med eksterne givere, men bra støtte fra egne
- Positivt møte med Israelsk UD i forhold til Bridgebuilders
- Full bemanning i alle stillinger
- Skifte i stedlig rep.
- Ebenezerhjemmet blir lokal stiftelse

- Ønsker mer utadrettet diakonalt arbeid

NMS

- Situasjonen normaliseres på Madagaskar
- Jobber med ungdomsmenigheter i Carlisle og London - U-crew (norske voluntører + fra bl.a. Brasil)
- Stor omstrukturering i Norge, tar bort regionsleddet, forenkler.
- Team øst/Oslo tar sannsynlig over oppfølging av menigheter/SMM
- Nedskjæring på hovedkontoret, Vidars 50 % stilling fjernes.

TIBETMISJONEN

- To dyktige direktører i Nepal: Tore Skeie og Reidun Dahlseth (bosatt i Chiang Mai)
- Ny bok: Kraftverket, Odd Hoftun med anbefaling på vaskeseddel av Erik Solheim
- økende aktivitet ute
- Arbeider nå ikke gjennom United Mission to Nepal (?)
- Trafficking, sjelesorgsenter, bygge opp lærerkompetanse
- Jobbe videre med sammenhengen mellom arbeidet i ord og handling
- TM har besøk i Åpenbaringstiden i Oslo i år. Besøk av to nepalesere innenfor lærerprosjektene "kontekstuell lærerutdanning", skal ha blant annet kontekstuell bibelworkshop og Gudstjeneste i Trefoldighetskirken 24 januar.

SAK 22/09 Oppfølging, avklaring og utvikling av det regionale samarbeidet

Vedlagte dokumenter til saken:

- Rolf. G.'s skisse av mulige strukturelle alternativer, vedlagt
- Daglig leders oppsummering etter besøk i BD
- Økonomisk konsekvensanalyse fra MK i Borg

Vedtak:

1. SMM har drøftet strategi og struktur for det regionale arbeidet og ber AU utarbeide et forslag til saksdokument basert på samtalen i SMM, som presenteres for SMMs partnerorganisasjoner. SMM vil komme tilbake til saken i sitt neste møte.
2. SMM har drøftet situasjonen i Borg bispedømme som følge av at en av partnerorganisasjonene trekker seg fra samarbeidet. SMM anser det som et regionalt ansvar å finne en løsning på situasjonen som har oppstått.

SAK 23/09 Misjonsstrategisk samtale med daglig leder for KIA Erik Høidahl:

"Det flerkulturelle Norge-diakonalt objekt eller misjonalt subjekt?"
Sett i lys av vedtaket "Innvandrere og Menighetene" på KM (se vedlegg)

- ERIK:

- Eldste (35 år) og største org. som jobber med og for innvandrere

- Migrasjon kommer til å bli en av de største utfordringene, 2,5 mill. innvandrere i Norge i 2060
- Har begge disse punkter i sin formål: forkynne den kristne tro for dem som ikke kjenner den og diakoni
 - vil være en grasrotbevegelse
 - sitter i styringsgruppen i flyktninge-nettverket
- Spørsmålet er ikke hvordan kan de berike den norske kirken, men hvordan vi kan berike hverandre
- Det vanligste spm til innvandrere er: Når skal du hjem?
- **"Vi er ikke innvandrere i kirken, vi er hjemme"**

Hva kan vi lære?:

- frimodighet
- mer konkrete, private, rett til kjernen
- aktivt bønneliv
- musikk
- fortellergleden
- være raus i forhold til tidsrammer på

Hva kan vi gjøre sammen?:

- handler mye om økonomi
- 25% er innvandrere i Oslo
- Ved at Oslo kommune gir for eksempel kr 500 000 i støtte til KIA, kan kommunen spare 6 ganger så mye

Momenter fra samtalen:

- Kommer KIA til å overflødiggjøre seg selv ?
- Det ekklesiologiske poenget burde kommet bedre frem i KM dok.
 - misjonsfornyelse gjennom de impulser kristne innvandrere tar med seg inn
 - bli hva dere er - teologien må bli kirkerettslig realitet
 - hvor mange innvandrere er det i våre settinger ? Vi har en unik mulighet til å knytte kontakter
 - sammenhengen mellom arbeidet vårt i et utland og forholdet vårt til menneskene fra disse landene som nå bor i Norge. VIKTIG !
 - Ef. 2: Vi er samlet i ett legeme.

Hva skal vi bevare av vår etniske kultur? Hva er identitetsbestemmende?

Sjømannskirke/lokalkirke-problematikken

- misjon i retur
- mitt store ønske er at de kristne innvandrerne kan fornye vår kirke
- kanskje lettere å integrere grupper enn enkeltmennesker
- må nå skje en juridisk avklaring som ikke kirken er herre over
- krever en helt annen tankegang i departementet, dette vil ta tid men vi får det til
- Hvor god kontakt er det mellom KIA og Dnk ?
- få til gode møteplasser, eksempler.....
- vi må nå ut med profilering av at vi ønsker åpent, godt og raust samarbeid

SAK 24/09 Edinburgh 2010

- Kan vi gjøre mer ut av notatet til biskopene (vedlagt)? Offensiv ifht. avtaler og misjonsengasjement i menighetene i anledning jubileet.
- Samtaleopplegg ut fra fem utfordringer fra det globale Sør, har SMM lyst til å være med i utarbeidelsen av dette?
- **Disse 2 spm. ble det ikke tid til å drøfte, se gjerne på det korte notatet til Biskopene(vedlagt) og kom med innspill på marsmøtet eller på mail/tlf før det.**
- Konferansen 7.-9. sept.(U-2010 8. sept. i Filadelfia) Hele SMM rådet + MK bør stille
- Orientering om foreløpig program(se vedlegg), endelig innbydelse og program blir sendt ut av den norske planleggingsgruppen i slutten av januar.

SAK 25/09 Budsjett – Årsplan 2010

Vedtak:

SMM vedtar budsjett i balanse i henhold til fremlagt forslag med en total ramme på kr. 696.041.

SAK 26/09 Suppleringsvalg AU

***Vedtak:**

***SMM velger Berit Hagen Agøy som nytt medlem i AU etter Olav Fykse Tveit. Sven Oppegård velges som varamedlem.**
(fung. gen.sekr. Sven Oppegård vil stille fram til ny gen.sekretærs tiltredelse 1. mars)

Ref.kha

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Telefon: styreleder Bente Sandvig 23 15 60 54 koordinator Anders Huuse Kartzow 23 08 13 40

Referat fra møte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Tid og sted: 24. november, kl. 16.30-20.00, Bahai-senteret (Holmenkollveien 26a)
(Ikke endelig godkjent av Rådet)

Tilstede:

Britt Strandlie Thoresen	Baha'i-samfunnet
Hoa Tran	Buddhistforbundet (BF)
Nirmala Eidsgård	BF
Sven Thore Kloster	Den norske kirke ved Mellomkirkelig råd (Dnk)
Sundeep Singh	Gurduara Sri Nanak Dev Ji
Baldev Singh	Gurduara Sri Nanak Dev Ji
-	Gurduara Sri Nanak Dev Ji
Anne Kristine Ramberg-Mohn	Holistisk forbund (HoF)
Marianne Westby	HoF
Kristin Mile	Human-Etisk Forbund (HEF)
Shazia Mushtaq	Islamsk Råd Norge (IRN)
Margareta Tumidajewicz	Oslo Katolske Bispedømme (OKB)
Anders Huuse Kartzow (ref.)	Koordinator (STL)

1 Godkjenning av innkalling, saksliste og saker til eventuelt

STL-ref 240909 godkjent uten merknader.

Til evt: Bruk av sekulære rom til religiøse formål på UiO

2 Høringssak: Bruk av religiøse eller politiske plagg i domstolene

- Notat om denne saken var sendt ut med sakspapirene. IRNs representant i Rådet innledet til samtale.

- Høringsbrev og -notat var å laste ned fra www.trooglivssyn.no/høringer

...

Rådet var enige om at STL må uttale seg om denne saken, men flere av Rådets medlemmer har ikke endelig behandlet denne saken og vet ikke om de vil støtte et forslag om forbud eller ikke. Noen av medlemmene må vurdere sin tilslutning til denne på bakgrunn av forslag til høringssvar fra STL. Det kan også være aktuelt for noen av Rådets medlemmer å ikke mene noe om dette, men tillate at det sendes en uttalelse på STLs vegne. Rådet var dog enige om at det er behov for å problematisere flere av temaene i notatet. Blant annet forhold knyttet til:

- Likebehandling
- Ringvirkninger
- Lovhåndheving
- Nøytralitet/objektivitet/habilitet

Vedtak: Koordinator sender ut et utkast til høringssvar basert på innspillene fra Rådsmedlemmene i løpet av uke 49.

3 STL som dialogisk organisasjon – forslag til forsknings- og utviklingsprosjekt 2010

- Utkast til forsknings- og utviklingsprosjekt om STL som dialogorganisasjon var sendt ut på forhånd.

Vedtak: Rådet gav tilslutning til denne skissen. AU gis mandat til å forberede videre arbeid med FOU-prosjektet. Det legges opp til en første samling om dette tema med forskeren i forbindelse med råds og årsmøte 2010.

4 **Arbeids- og oppholdstillatelse for religiøse ledere**

- Bakgrunnsnotat og foreløpig utkast til brev til Justisdepartementet var sendt ut med dagsorden

Vedtak: Rådet gir sin tilslutning til brev til Justisdepartementet. Koordinator følger opp denne henvendelsen.

5 **Orienteringssaker**

1. Referansegruppen for rutiner ved årlig kontroll og utbetaling av tilskudd til tros- og livssynssamfunn.
- Koordinator orienterte kort om status på dette arbeidet
2. Tros- og livssynsbetjening på Ullevål sykehus. Presentasjon av søknad om 3-årig prosjekt.
- Koordinator orienterte kort om skissen
3. Mandat for utredningsarbeid om Dialogens Hus og referansegruppa for Dialogens Hus.
- Koordinator orienterte kort om skissen
4. Filmseminaret "Den andres ansikt" på Filmens hus, 7-8. november.
- Britt S. Thoresen, STLs representant i arbeidsgruppa som planla filmseminaret, orienterte om filmseminaret. Gode tilbakemeldinger på seminaret. Arbeidsgruppa vil ha et snarlig evalueringsmøte. STL vurderer på bakgrunn av evalueringen og planer for fremtidig arbeid om STL er med neste år.
5. Livsfaseriter. Religions- og livssynspolitiske utfordringer i Norge.
- Se www.trooglivssyn.no/livsfaseriter for mer informasjon. Her ligger også rapporten ute som pdf.fil
6. STLs møtekalender for 2010:
- Årsmøte og rådsmøte 23. mars (Vertskap: OKB), Rådsmøte 26. mai.
7. Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet
- Koordinator orienterte kort om planene for et seminar om "codes of conduct" for misjonsvirksomhet. Codes of conduct er utarbeidet av OK for misjon ute, men det er relevante problemstillinger også i Norge.
8. HL-senteret
- En bredere orientering om dette på neste rådsmøte
9. Vedlagt: AU-ref 121009.
10. Postliste 260609-170909

6. **Eventuelt**

- Bruk av sekulære fellesrom til religiøse aktiviteter på UiO.

Shazia Mushtaq tok opp sak om hvordan STLs medlemmer vurderte bruken av sekulære fellesrom til religiøse aktiviteter. Bakgrunnen er at to av dekanene på UiO har stilt seg negative til forslag om at muslimske studenter kan bruke gymsalen til fredagsbønn. Bakgrunnen er blant annet et ønske om å ha en prinsippdiskusjon knyttet til bruken av sekulære fellesrom og hvor grensen går for utøvelse av religiøsitet på UiO.

- Koordinator orienterte om arbeidet som er gjort med tilretteleggelse av religiøst

liv på UiO. UiO har hatt en ressursgruppe (underlagt læringsmiljøutvalget) på dette arbeidet. Bruk av fellesrommene til religiøse formål har vært en del av problemstillingene. Det er relevant for STL å svare på de retningslinjer som legges fra UiO på dette når det foreligger.

Oslo, 27. november 2009

Anders Huuse Kartzow

NÅDENS FELLESSKAP
Samarbeidsrådet mellom Den norske kirke og Metodistkirken i Norge

MØTEPROTOKOLL

Tid: 12. oktober 2009 kl 10.00-14.00
Sted: Betanien, Akersbakken 37, Oslo

Medlemmer:

Metodistkirken:	Christian Alsted, Vidar Bjerkseth, Vigdis- Merete Rønning Øyvind Helliesen, Gunnar Bradley,	biskop, Norden og Baltikum tilsynsmann, Østre distrikt (til sak 5) tilsatt ved Hovedkontoret (forfall) tilsynsmann, Nord-Vestre distrikt administrativ leder, Metodistkirken i Norge
Den norske kirke:	Helga H. Byfuglien, Hans Erik Ruud, Rut Solveig Nydal Netland Guro Kristin Hellgren	biskop, Borg prost, Kongsberg (forfall) lærer, Stryn (forfall) diakonirådgiver, Kirkerådet
Sekretær	Sven Oppegaard,	fung. generalsekretær, Mellomkirkelig råd
Gjester til sak 5:	Reidulf Hansen Hilde Marie Øgreid	pastor Vestre Frikirke pastor Metodistkirken Bjølsen

SAKER

Sak 1	Åpning	Vedlegg	Ansvar
	Haugland Byfuglien ledet møtet. Hun ønsket velkommen og holdt åpningsandakt (Rom 14)		
Sak 2	Aktuelle saker	Vedlegg	Ansvar
	<p><u>Fra Metodistkirken v/Christian Alsted:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - "Ny start"-programmet fører til menighetsplantning og til lederutvikling både for lekfolk og ordinerte. Stimulerer til å arbeide i team. - Ny Ritualbok blir tatt i bruk 1. s. i advent. Innholdet er alt innført og er tilgjengelig på kirkens hjemmeside. - USA: 20. august ble avtalen underskrevet mellom UMC og ELCA. - Sverige: Hensiktserklæring inngått om at Metodistkirken, Misjonskirken og Baptistkirken skal etablere én kirke i 2012. - Klimatoppmøtet i København: Sterkt engasjement i Danmark. Hva skjer fra Den norske kirkes side? Metodistkirken er på sidelinjen i Norge. Ingen informasjon fra Norges Kristne Råd. - Norges Kristne Råd: Utredning av kirkenes forhold til den nye ekteskapsloven. <p><u>Fra Den norske kirke v/Helga Haugland Byfuglien</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientering om Den norske kirkes arbeid med Bærekraftreformen og forberedelsene til klimatoppmøtet i København og klimaseilasen. - Flere reformer samtidig er krevende både personalmessig og økonomisk. Trosopplæringsreformen har fått tildelt betydelige midler. Men oppgavene med gjennomføringen er store. Gudstjenestereformen er inne i en fase med bearbeidelse av de mange høringssvarene. Kirkevalget ga stor deltakelse. Både gode og negative erfaringer er blitt registrert. En større utredning av samlivsformer vil komme i gang i Dnk som svar på utfordringene fra den nye ekteskapsloven. 		
Vedtak	<i>Orienteringene tatt til etterretning.</i>		

Sak 3	Spørsmål knyttet til vigselsrett i hverandres kirker	Vedlegg	Ansvar
	<p>Haugland Byfuglien orienterte om sin samtale med KKD (Kirkeavdelingen) om saken. Det ble påpekt fra departementets side at vigsler kan bli underkjent av Barne- og inkluderingsdepartementet dersom prosedyren ikke har vært korrekt. Fra Dnks side gir Tjenesteordningen for biskoper (§ 8) grunnlag for at biskopen kan godkjenne ordinerte prester fra andre kirker til prestetjeneste i Den norske kirke. Ordningen gjelder primært tjeneste av en viss varighet, men kan juridisk sett også anvendes for kortere tjeneste, inkludert enkelttjenester. Det er biskopens formelle godkjennelse som er avgjørende. Det forutsettes at handlingen gjennomføres etter Dnks rituale.</p> <p>Når det gjelder bestemmelsen om at biskopen skal ha samtale med vedkommende prest før eventuell godkjenning, påpekte Helliesen at det mellom kirker i kirkefelleskap (som Nådens fellesskap) er vanlig at slik vurdering foretas av den kirken hvor vedkommende prest har sin tilhørighet.</p> <p>Alsted påpekte at tilsvarende regler gjelder i Danmark.</p>		
Vedtak	<i>Saken anses som i all hovedsak klarlagt. Øyvind Helliesen vil bidra med tekst fra Metodistkirkens side som føres inn i protokollens endelige versjon.</i>		ØH

Sak 4	Samarbeid om diakoni	Vedlegg	Ansvar
	<p>Guro Hellgren innledet, og anbefalte at noen praktiske prosjekter blir etablert. Til dette finnes det noen ressurser i Kirkerådet. Et par slike prosjekter kan gi erfaringer som det kan reflekteres over i etterkant. Det kan tenkes prosjekter som gjelder forholdet til ungdom – hvor ungdom selv involveres som diakonale aktører - eller prosjekter som gjelder integrering - kirken og innvandrere. Nødvendig å finne et sted hvor noe nytt kan forsøkes. Gjerne et sted hvor det er gode samarbeidspartnere. En mulighet: Leksekafé for unge, hvor de unge selv kommuniserer med hverandre. Nødvendig å utfordre noen menigheter til å komme med ideer. For eksempel Fredrikstad (Metodistkirken og Domkirken) eller Stavanger (Metodistkirken og Petri menighet). Kirkene har lokaler som kan benyttes, og utgjør en ressurs.</p> <p>Det ble påpekt fra Metodistkirkens side at noen midler også måtte kunne frigjøres på metodistisk side. Diakoni er tema i Metodistkirken i 2010. Det må også undersøkes om det kan søkes om eksterne midler.</p>		
Vedtak	<i>Guro Hellgren og Vigdis Merete Rønning kontakter hverandre og legger frem en skisse til mulig prosjekt på neste møte.</i>		GKH / VMR

Sak 5	Felleserklæringen om rettferdiggjørelse ved tro	Vedlegg	Ansvar
	<p>Oppegaard orienterte om status i planleggingen. Det ble enighet om følgende: 10-årsjubileet for Felleserklæringen blir markert som tidligere vedtatt, lørdag 31.10.09 i Vestre Frikirke i Oslo. - 15.00: Gudstjenesten ledet av kirkeledere i de fire deltagende kirkene. Innledning om erklæringen ved starten ved Sven Oppegaard. - Ca16.00: Samling med servering. Hilsener fra økumeniske representanter. Panelsamtale med Else-Britt Nilsen (Den katolske kirke), Aud Tønnessen (Den norske kirke), Lars-Erik Nordby (Metodistkirken) og Leif Gunnar Sandvand (Frikirken).</p>	<p>Dokumenter vedr. Felleserklær.</p>	SO/ØH

	<ul style="list-style-type: none"> - Mellomkirkelig råd arbeider med å trykke et oppdatert hefte med tekstene fra Felleserklæringen, tillegget og tilslutningsdokumentet fra World Methodist Council – alle på norsk. - Informasjon sendes i forkant til menighetene i de fire kirkesamfunnene. - Motto for arrangementet: "UNDER NÅDENS HØRISONT". 		
Vedtak	<i>Komiteen bestående av Hilde Marie Øgreid, Arne Kristiansen (Reidulf Hansen) og Sven Oppegaard fortsetter detaljplanleggingen på møtet torsdag 15. ds. og deretter.</i>		

Sak 8	Neste møte	Vedlegg	Ansvar
Vedtak	<i>Onsdag 7. april 2010. Den norske kirke er vertskap.</i>		

Oslo, 17. oktober 2009
 Sven Oppegaard
 Sekretær

**Referat fra møte i Nasjonalkomiteen for Det lutherske verdensforbund
7. desember 2009 kl. 14.30–17.00 på Kirkens hus**

Til stede:

Fra Frikirken: Terje Solberg, Kari-Lisbeth Kjus og Leif Gunnar Sandvand

Fra MKR/AU: Kjetil Aano (leder MKR), Benedicte Aschjem, Erling J. Pettersen og Erlend Røgne

Andre: Berit Hagen Agøy (påtroppende generalsekretær, MKR)

Forfall: Helge Aarseth (rådsmedlem i LVF)

Observatører: Atle Sommerfeldt (KN) og Audun Myhre (Sjømannskirken)

Forfall: Representantene fra Areopagos, Den Norske Israelsmisjon, Den Norske Tibetmisjon, Norges KFUK-KFUM, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag og Normisjon

Gjest: Stephen Kienberger (Den amerikanske lutherske kirke i Oslo)

Fra sekretariatet: Vidar Kristensen og Syen Oppegaard

Sak 01/09 Orientering om rådsmøtet i LVF 22.–27. oktober 2009

Atle Sommerfeldt rapporterte om diskusjonen av LVF som *communio* i tiden fremover, og la vekt på følgende momenter:

Det vil bli mye diskusjon om de regionale uttrykkene for det verdensomspennende kirkefellesskapet. Det bør unngås at krefter i Europa, Norden og Nord-Amerika gjenreiser de gamle maktstrukturene i LVF.

Det vil bli også bli diskusjon om hvilken rolle "agencies" skal ha i forhold til LVF. En løsning kan være at "specialized ministries" består av organisasjoner for både diakoni, nødhjelp og utdanning. Men for krevende å ha formelt medlemskap. Men dette bør fortsatt vurderes.

Vedtak: Nasjonalkomiteen tar orienteringen om rådsmøtet i LVF 22.–27. oktober 2009 til orientering.

Sak 02/09: Nominasjon av rådsmedlemmer fra de nordiske lutherske kirkene.

Kirkemøtet har oppnevnt Helga Haugland Byfuglien og Jenny Skumsnes Moe som rådsmedlemmer. En presentasjon ble gitt av dem som hittil er nominert fra nordisk side for øvrig.

Vedtak: Nasjonalkomiteen tar nominasjonene til orientering.

Sak 03/09: Forberedelse til generalforsamlingen 2010

Følgende møter inngår i forberedelsen:

Women's Pre-Assembly 27.-31. oktober 2009 i Bossey, Sveits
Brita Bye deltok fra Dnk.

Nordisk Pre-Assembly-møte i Helsinki 27. januar

Frikirken: Kari-Lisbeth Kjus, Terje Solberg og Leif Gunnar Sandvand

Den norske kirke: Kjetil Aano, Berit Hagen Agøy, Beate Fagerli og Sven Oppegaard

Europeisk Pre-Assembly-møte i Bratislava 15.-18. mars

Frikirken: Terje Solberg

Den norske kirke: Berit Hagen Agøy og Jenny Skumsnes Moe

Nordisk Youth Pre-Assembly i Uppsala 25.-26. mars

Jenny Skumsnes Moe og Anders Møller-Stray.

(På selve generalforsamlingen (Stuttgart 20.-27. juli) deltar følgende delegater:

Frikirken: Kari-Lisbeth Kjus og Leif Gunnar Sandvand

Den norske kirke: Kjetil Aano (leder), Helga Haugland Byfuglien, Gunnstein Insteffjord, Inga Marie Nordstrand, Anne Louse Tveter, Gunnar Heiene, Aud Tønnesen, Jenny Skumsnes Moe, Ragnhild Jepsen, Anders Møller Stray, Brita Bye.

I tillegg til disse deltar bl.a. to rådgivere fra Frikirken og tre rådgivere fra Dnk)

Vedtak: Deltakeroversikten tas til orientering.

Sak 04/09: Rapport fra prosjektkomiteen Department for Mission and Development (DMD)

Det ble påpekt som beklagelig at ACT Development er beskrevet i sekretariatet i Genève som et nordisk foretak.

Vedtak: Rapporten tas til orientering

Sak 05/09: Nominasjon av presidentkandidat til LVF

Det foreligger ingen planer om nominasjon av presidentkandidat fra norsk side.

Vedtak: Frikirkens og Den norske kirkes delegater vil delta i valget av ny president ut fra den nominasjonen som blir lagt frem av nominasjonskomiteen.

Sak 06/09: Etableringen av ACT Alliance

Det ble påpekt at noen av de kirkene som i sin tid ble med i ACT (kollektivt gjennom medlemskap i LVF), kanskje ikke vil følge med i Act Alliance. Det betyr at LVF for disse kirkene fortsatt vil være det primære fellesskapet. Samtidig har LVF engasjert seg sterkt i realiseringen av ACT Alliance. Viktig å få kirkene til å trekke i samme retning etter de profetiske taler.

Vedtak: Saken tas til etterretning.

Sak 07/09: Revidering av Nasjonalkomiteens statutter

Terje Solberg la frem forslaget til reviderte statutter utarbeidet av ham og Sven Oppegaard. Observatørens manglende deltakelse på møtene ble diskutert. Det ble foreslått å sende

statuttene til organisasjonene for å høre om de fortsatt vil delta. Det ble spurt om SMM kunne representere dem.

Vedtak: Det fremlagte forslaget til reviderte statutter vedtas, med den forutsetning at de organisasjonene som er ført opp som observatører, bekrefter at de ønsker å delta fortsatt. I denne sammenheng bes SMM avklare om det er ønskelig med representasjon gjennom SMM (for eksempel gjennom SMMs styre).

Sak 08/09: Rapport fra Svenska kyrkans forberedelsesarbeid til LVFs generalforsamling

Kristin Molander fra Svenska Kyrkan orienterte om den prosessen som er lagt for forberedelsen til Stuttgart. Hun ga uttrykk for takknemlighet for å kunne delta på møtet i Nasjonalkomiteen og forberedelsesmøtet den 8. desember på Lovisenberg for Frikirken og Den norske kirke.

Sak 09/09: Stiftelsen Oljeberget: Treårig avtale med UD

Det ble orientert om at en treårig samarbeidsavtale er inngått med UD, fremforhandlet av Kirkens Nødhjelp på egne vegne og på vegne av Stiftelsen Oljeberget. Stiftelsen skal fortsette med den faglige utviklingen av sykehuset i samarbeid med Radiumhospitalet, Diakonhjemmet og Betanien (i Bergen). Dessuten er stiftelsen aktør i forbindelse med boligprosjektet. Dette er viktig, fordi KN ikke så lett driver dette fremover. Samarbeidet med LVF er grunnleggende.

Vedtak: Rapporten ble tatt til etterretning.

Sak 10/09: Godkjenning av Protokoll fra møte i LVFs Nasjonalkomité 13.06.2008

Vedtak: Protokollen ble godkjent

Neste møte: 11. oktober 2010.

Vedlegg: Statutter for LVFs Nasjonalkomité

STATUTTER FOR DET LUTHERSKE VERDENSFORBUNDS
NASJONALKOMITÉ I NORGE

Reviderte statutter vedtatt på møte i Nasjonalkomiteen 7. desember 2009:

1. Det lutherske verdensforbunds nasjonalkomité i Norge har som medlemmer LVFs medlemskirker i Norge, som for tiden er Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Fra disse kirkene deltar syv representanter fra Den norske kirke og tre representanter fra Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Sammen med disse deltar norsk(e) medlem(mer) av LVFs råd.
2. Andre lutherske kirker i Norge kan inviteres til å delta som konsultative medlemmer.
3. Følgende lutherske organisasjoner deltar som observatører med én representant hver:
 - Areopagos
 - Den Norske Israelsmisjon
 - Den Norske Tibetmisjon
 - Det Norske Misjonsselskap
 - Norges KFUK/KFUM
 - Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag
 - Normisjon
 - Norsk Søndagsskoleforbund

Andre lutherske organisasjoner kan også inviteres til å delta.

4. Kirkens Nødhjelp (økumenisk organisasjon) deltar likeledes i Nasjonalkomiteen med én observatør.
5. Personer som innehar verv i LVF inviteres til Nasjonalkomiteens møter for gjensidig informasjon.
6. Rådets velges hvert tredje år blant medlemskirkenes representanter i komiteen. Den medlemskirken som har lederen, har også sekretariatsfunksjonene.
7. Nasjonalkomiteens formål er:
 - 7.1 Styrke den kirkelige enheten mellom lutherske kirker og organisasjoner i Norge
 - 7.2 Være bindeledd mellom LVF og medlemskirkene uten at dette forhindrer medlemskirkenes direkte kontakt med LVF
 - 7.3 Drøfte rapporter og anbefalinger fra LVFs råd
 - 7.4 Drøfte oppfølgingen av vedtak fra LVFs generalforsamling og råd
 - 7.5 Fremme forslag og utfordringer til LVF fra norsk sammenheng
 - 7.6 Drøfte utviklingslinjer og aktuelle saker innenfor den økumeniske bevegelse, regionalt og internasjonalt.
8. Endringer i statuttene godkjennes av medlemskirkene før de trer i kraft.

